

PROKURATŪRAS DARBĪBAS ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA

Līdzšinējā darbība ģenerālprokurora amatā ir bijusi vērsta uz to, lai praksē nostiprinātu izpratni par prokuratūras lomu tiesu sistēmā un tās galveno pastāvēšanas jēgu – nodrošināt likumību un taisnīgumu, ievērojot principu “*viens likums – viena taisnība visiem*”. Arī turpmāk mans darbs būs veltīts tam, lai īstenotu prokuratūras misiju un vīziju, balstoties uz pamatvērtībām – godprātība, profesionalitāte, neatkarība, taisnīgums, vienlīdzība un sadarbība.

PAVEIKTAIS PROKURATŪRAS DARBĪBAS PILNVEIDEI UN ATTĪSTĪBAI

2020 - 2025

Eiropas Padomes Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komitejas (Moneyval) 5.novērtēšanas kārtas 2018.gada ziņojumā norādītie trūkumi un Latvijai noteiktais uzraudzības statuss bija nepārprotams signāls tam, ka Latvijā ir nopietnas problēmas saistībā ar tiesībaizsardzības iestāžu spēju atklāt un izmeklēt ekonomiskos un finanšu noziegumus. 2019.gadā Saeima šo spēju stiprināšanu noteica par prioritāti valsts ekonomikai radītā apdraudējuma novēršanai¹. 2021.gada janvārī Valsts kontrole publicēja sadarbībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO / OECD) ekspertiem veiktās revīzijas rezultātus², kas norādīja uz pastāvošajām problēmām ne tikai izmeklēšanas iestādēs, bet arī prokuratūras darbībā un pārvaldībā. Izvērtējot situāciju, stājoties ģenerālprokurora amatā, tika izvirzīti šādi prioritāri rīcības virzieni:

- Iesaistīties problēmu risināšanā krimināltiesiskās sistēmas ietvaros, kas saistītas gan ar vienotas izpratnes trūkumu gan Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu piemērošanā, gan trūkumiem iesaistīto iestāžu sadarbībā. Daudzu gadu garumā arī starptautisko organizāciju eksperti, veicot Latvijas novērtējumu, regulāri bija vēršusi uzmanību uz to, ka problēma nav tiesiskajā regulējumā, bet gan nespējā to piemērot.
- Panākt prokuratūras aktīvāku iesaisti pirmstiesas kriminālprocesa efektivitātes uzlabošanā, ņemot vadošo lomu gan tiesību normu piemērošanas prakses veidošanā, gan izmeklētāju darba vadībā un uzraudzībā, jo īpaši sarežģītu un valsts intereses sevišķi skarošu kategoriju kriminālprocesos.
- Pilnveidot prokuratūras darbības organizāciju un vadības funkciju kopumā, mazināt nekvalitatīvu un neefektīvu darba riskus. Valsts kontroles sadarbībā ar OECD veiktajā izvērtējumā tika atzīts, ka tiesiskais regulējums un prokuratūras institucionālais modelis neuzliek ārējus šķēršļus efektīvai prokuratūras darba organizācijai un sekmīgai prokuratūras funkciju izpildei, bet nepieciešamas būtiskas izmaiņas iestādes pārvaldības procesu īstenošanā.

Laikā no 2021. līdz 2024.gadam ir pilnībā ieviesti prokuratūras darbības un pārvaldības pilnveidošanai Valsts kontroles sniegtie ieteikumi, tajā skaitā Noziedzības novēršanas padomē apstiprinātie ieteikumi³. Detalizēta informācija par paveikto darbu ir atrodama laika posmā no 2021. līdz 2024.gadam Saeimai iesniegtajos ģenerālprokurora ziņojumos par iepriekšējā gadā paveikto un nākamā gada darbības prioritātēm⁴. Turpmāk norādīts kopumā paveiktā kopsavilkums, uzsverot būtiskāko.

Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu pilnveide

Kriminālprocesuālā un krimināltiesiskā regulējuma pilnveidei izstrādāti un virzīti konkrēti priekšlikumi izskatīšanai un apspriešanai Tieslietu ministrijas pastāvīgajās Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma darba grupās⁵ un Saeimas atbildīgajai komisijai un apakškomisijām, kā arī nodrošināta aktīva līdzdalība citu institūciju rosināto normatīvā regulējuma grozījumu iniciatīvu pilnveidē.

Krimināltiesiskā un kriminālprocesuālā regulējuma pilnveide rosināta, lai sekmētu ātrāku un efektīvāku procesa virzību, kriminālprocesu uzkrājuma mazināšanu, prokuroru pilnvaru palielināšanu, tiesu atslogošanu, kā arī risinātu identificētās normu piemērošanas problēmas praksē. Tāpat arī nolūkā precizēt regulējumu un paplašināt normu tvērumu, reaģējot uz noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas paņēmieni un veidu attīstību, kā arī norisēm valstī un sabiedrībā (piemēram, lai papildinātu Krimināllikuma regulējumu nolūkā novērst ar korupciju saistītas darbības valsts un privātajā sektorā un atvieglot izmeklēšanu par krāpnieciska rakstura noziedzīgiem nodarījumiem publiskos iepirkumos, lai samazinātu politisko partiju nelikumīgas finansēšanas sliekšni, no kāda iestājas kriminālatbildība, lai noteiktu bargākas sankcijas transportlīdzekļu vadītājiem, kuri vada transportlīdzekli alkohola reibumā vai narkotisko vielu iespaidā u.c.).

Starp būtiskākajiem iniciētajiem normatīvā regulējuma grozījumiem norādāmi :

- **Grozījumi nolūkā stiprināt uzraudzību, prokuroru atbildību un amatā augstāku prokuroru aktīvāku iesaisti, precizējot iesaistīto amatpersonu tiesības un pienākumus, kā arī nodalīt virsprokurora un amatā augstāka prokurora funkcijas⁶,** piemēram, (1) pilnveidots regulējums attiecībā uz amatā augstāka prokurora institūtu, nolūkā vairāk iesaistīt amatā augstāku prokuroru kriminālprocesam nozīmīgu jautājumu risināšanā – precizēti amatā augstāka prokurora pienākumi un tiesības, kā arī regulējums attiecībā uz to, kas pilda amatā augstāka prokurora pienākumus, (2) noteikti virsprokurora pienākumi un tiesības, kas saistīti ar administratīva un organizatoriska rakstura jautājumu risināšanu kriminālprocesā, (3) virsprokuroram noteikts pienākums dot norādījumus, konstatējot iespējamu vai pieļautu pārkāpumu, kas saistīts ar procesuālo termiņu ievērošanu u.c. Prokuroru doto norādījumu apjoma pieaugums ir redzams Pielikuma 3.attēlā.
- **Grozījumi prokurora pilnvaru pabeigt kriminālprocesu bez tiesas iesaistes paplašināšanai⁷** – piemēram, (1) iespēju piemērot prokurora priekšrakstu par sodu paplašināšanai, paredzētas tiesības piemērot ar brīvības atņemšanu nesaistītu sodu pilnā tā apmērā, nevis tikai pusi, kā arī precizēts, kādu sodu un kādu papildsodu var noteikt prokurors, pabeidzot procesu ar priekšrakstu par sodu, (2) precizēta kārtība un gadījumi, kad prokurors var atbrīvot personu no kriminālatbildības nosacīti, t.sk., paredzot, ka nepieciešama amatā augstāka prokurora piekrišana, (3) nosacītas atbrīvošanas no kriminālatbildības pilnveidošanai paredzēta garantijas naudas iemaksa, kuras apmēru nosaka prokurors, kā arī noteikta kārtība tās samaksai un atmaksai pēc pārbaudes laika, (4) precizēts regulējums attiecībā uz prokurora priekšraksta par sodu un prokurora priekšraksta par piespiedu ietekmēšanas līdzekli piemērošanu u.c. Vidēji 50% no kopumā pabeigtajām lietām tiek pabeigtas prokuratūrā, no tiem 90% tiek pabeigti ar prokurora priekšrakstu par sodu (skat. Pielikuma 7. un 8.attēlu).

- **Grozījumi, lai novērstu uzkrājuma veidošanos ar kriminālprocesiem, kuri nav perspektīvi** un kurus iespējams izbeigt tikai, kad iestājas noilgums⁸ – noteikts jauns kriminālprocesa izbeigšanas pamats, proti, gadījumos, kad kriminālprocesā ir veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu, noteiktas tiesības izmeklētājam ar uzraugošā prokurora piekrišanu izbeigt kriminālprocesu, nevis apturēt, kā iepriekš. Veiktās darbības ir ļāvušas samazināt izmeklētāju noslodzi saistībā ar atkārtotu darbību veikšanu kriminālprocesā (skat. Pielikuma 4.attēlu).
- **Grozījumi tiesiskā regulējuma reformai saistībā ar galīgā soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem nolēmumiem, kas vērsta arī uz ātrāku un efektīvāku taisnīga krimināltiesisko attiecību noregulējuma panākšanu**⁹ – grozījumu mērķis ir padarīt saprotamāku galīgā soda noteikšanu un mazināt kļūdas praksē, samazinot nolēmumu pārsūdzību gadījumus kļūdaini noteikta galīgā soda dēļ.
- **Grozījumi regulējuma pilnveidei attiecībā uz noziedzīgi iegūtu mantu**¹⁰, lai precizētu un padarītu vieglāk saprotamu netieši noziedzīgi iegūtas mantas skaidrojumu, kas praksē rada atšķirīgu izpratni (proti, līdzekļi, ko persona ieguvusi no noziedzīgi iegūtas mantas realizācijas, kā arī noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtie augļi, ietilpst noziedzīgi iegūtas mantas jēdzienā), kā arī lai pilnveidotu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu.
- **Grozījumi**¹¹ **piemērošanas problēmu praksē risināšanai, lai sauktu pie kriminālatbildības par “amatnoziegumiem” valsts institūciju dienestā** (*dienesta pilnvaru pārsniegšana, dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, valsts amatpersonas bezdarbība*) – pilnveidots tiesiskais regulējums, vienkāršojot normas skaidrības un vienveidīgas piemērošanas nolūkā, jo veidojās atšķirīga izpratne un prakse par to, kas saprotams ar būtisku kaitējumu valsts varai vai būtisku kaitējumu pārvaldības kārtībai, kā arī dažādas interpretācijas attiecībā uz būtisku kaitējumu, kas nav saistīts ar mantisku zaudējumu.
- **Grozījumi**¹², **lai noziedzīga nodarījuma** (*par uzņēmuma vai organizācijas atbildīgās personas pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu vai pārsniegšanu, par valsts amatpersonas dienesta pilnvaru pārsniegšanu, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, valsts amatpersonas bezdarbību, par militārā dienesta priekšnieka varas ļaunprātīgu izmantošanu un dienesta pilnvaru pārkāpšanu*) **kvalificējošo pazīmi papildinātu ar jaunu nolūka veidu** – nolūku iegūt nepamatotas priekšrocības sev vai jebkurai citai personai, tādējādi paplašinot iespējas saukt pie kriminālatbildības par “amatnoziegumiem”.
- **Grozījumi bargāku sankciju noteikšanai transportlīdzekļu vadītājiem, kuri vada transportlīdzekli alkohola reibumā vai narkotisko vielu iespaidā**¹³. Valsts policija norāda, ka noteiktā kriminālatbildība par braukšanu lielā reibumā ir uzlabojusi situāciju, kas nozīmē, ka attiecīgais soda mērs ietekmē autovadītāju rīcību¹⁴. Uzsākto kriminālprocesa skaits pēc Krimināllikuma 262.panta ir redzams Pielikuma 18. attēlā.

Pasākumi izpratnes par Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu piemērošanu pilnveidošanai un ātrākai kriminālprocesa pabeigšanai

Vienlaikus ar aktivitātēm kriminālprocesuālā un krimināltiesiskā regulējuma pilnveidei prokuratūrā ir veikti pasākumi pareizas un konsekventas normu piemērošanas prakses un kvalitātes veicināšanai kriminālprocesa īstenošanā – nodrošināta vadlīniju, metodisko materiālu un skaidrojumu izstrāde un to pieejamība prokuroriem un izmeklētājiem, organizētas pārbaudes tiesību normu piemērošanas prakses novērtēšanai un kontrolei, t.sk. attiecībā uz no jauna ieviestiem instrumentiem, ieviests koordinējošo prokuroru institūts metodiskā atbalsta nodrošināšanai, kā arī noteikta rīcība amatā augstāku prokuroru, virsprokuroru iesaistei atsevišķu jautājumu risināšanai, prokuroru funkciju izpildes kvalitātes kontrolei u.c.

- **Vadlīniju izstrāde** plaši izmantota kā instruments, lai nodrošinātu vienotu izpratni par tiesību normu piemērošanu un sekmētu prokuroru darba kvalitāti, veicinātu prokuroru un izmeklētāju sadarbību, nodrošinātu Kriminālprocesa likumā paredzēto risinājumu kriminālprocesa vienkāršošanai, ātrākai un ekonomiskākai veikšanai izmantošanu, panāktu aktīvu virsprokuroru un amatā augstāku prokuroru iesaisti kvalitatīvai kriminālprocesa īstenošanai un neattaisnotas novilcināšanas novēršanai u.c. Tas ir nozīmīgs pamats efektīvai sadarbībai ar izmeklēšanas iestādēm kriminālprocesa īstenošanā. Apstiprinātās vadlīnijas ir pieejamas arī izmeklētājiem, šādi nodrošinot vienotu pieeju krimināltiesisko attiecību risinājumam.

Prokuratūrā noteikta iekšējā kārtība¹⁵, kuras mērķis ir veicināt prokuratūras funkciju izpildes kvalitāti, izstrādājot un sistematizējot materiālus prokurora profesionālās darbības efektivitātei un attīstībai. Noteikts, ka prokuroram ir pienākums ievērot publicētajos materiālos norādīto, izvērtējot tā attiecināmību uz konkrēto gadījumu.

Vadlīnijas izstrādātas gan, lai standartizētu un vienkāršotu procedūras vienkāršākajos kriminālprocesos¹⁶, kas paredz minimālo darbību apjomu un ļauj atslogot resursus to koncentrēšanai nozīmīgiem kriminālprocesi, gan arī vadlīnijas¹⁷ sadarbībai ar izmeklēšanas iestādēm prioritāro lietu kategorijās, paredzot prioritāro lietu kategorijas un kādā veidā notiek informācijas aprīte par šīm lietām, kā arī nosakot, ka kriminālprocesos par prioritāri noteiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem uzraugošais prokurors, izmeklēšanas kvalitātes un efektivitātes nodrošināšanai, iesaistās kriminālprocesa īstenošanā no tā uzsākšanas dienas un aktīvi realizē izmeklēšanas uzraudzību atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajām pilnvarām.

Vadlīnijas apstiprinātas arī tādu nozīmīgu jautājumu risināšanai kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas, kas apdraud valsts intereses nodokļu ieņēmumu jomā, apkarošanai¹⁸, soda noteikšanai kriminālprocesos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu¹⁹, prokurora priekšraksta par sodu piemērošanu²⁰, starptautiskās sadarbības jomas pilnveidošanai finanšu noziegumu izmeklēšanas kontekstā²¹, kā arī vadlīnijas kriminālprocesos, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu²² u.c.

Zemāk redzamajā tabulā sniegti daži piemēri tam, kā ieviestie pasākumi ir iedzīvināti praksē un ir sekmējuši kriminālprocesa efektivitāti un kvalitāti.

Vadlīnijas un dokumentu paraugi paātrinātā procesa kārtības izmantošanai (atbilstoši KPL 36.nodaļai)

Piemērojot vadlīnijas, kas attiecas uz kriminālprocesa veikšanu par zādzību nelielā apmērā, transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē vai atteikšanos no alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes (KL 180.panta pirmā daļa, 262.panta pirmā un 1.¹ daļa. 262.¹ panta pirmā daļa), **pārsvarā visi kriminālprocesi tiek uzsākti un prokuratūrā pabeigti 48 stundu laikā no uzsākšanas brīža.** Visos šajos gadījumos, ja atbilstoši likumam ir iespējams, kriminālprocess tiek pabeigts ar prokurora priekšrakstu par sodu, t.sk. arī lemjot par transportlīdzekļa konfiskāciju vai šā transportlīdzekļa vērtības pilnu vai daļēju piedziņu atbilstoši likumā paredzētajam. Izstrādātais *standarts* paredz konkrētas izmeklētāja un prokurora darbības, noskaidrojamo informāciju un citus būtiskos vērā ņemamos aspektus, kas ļauj pabeigt procesus īsā laikā un ar mazu resursu iesaisti.

Pieaudzis prokuratūrā paātrinātā procesa kārtībā saņemto kriminālprocesu skaits (piemēram, 2023. gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, paātrinātā procesa kārtībā saņemto kriminālprocesu skaits pieauga par 25,6%).

Vadlīnijas, dokumentu paraugi, īstenotās iniciatīvas KL un KPL regulējuma pilnveidei prokurora pilnvaru izmantošanai pabeigt kriminālprocesu bez tiesas iesaistes

Būtiski pieaug prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu (piemēram, pēc vadlīniju apstiprināšanas 2022.gadā 48,4% no kopumā pabeigtajiem kriminālprocesi pabeigti ar priekšrakstu par sodu, salīdzinājumam 2020.gadā – 17,9%²³). **Ieguvums kriminālprocesa pabeigšanai vēl prokuratūrā ir būtiski ietaupīti prokuratūras un tiesas resursi** (gan finansiālie, gan cilvēkresursi). Kriminālprocesam pilnvarotās amatpersonas prokuratūrā un tiesā var vairāk laika veltīt tādiem kriminālprocesi, kas objektīvi prasa profesionālu un laikietilpīgu intelektuālo ieguldījumu pirmstiesas izmeklēšanas uzraudzībai, apsūdzības celšanai un uzturēšanai tiesā, kā arī iztiesāšanai. Tomēr šāds risinājums krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam pieļaujams tikai gadījumā, ja tas ir juridiski korekts, tiesiski pamatots un atbilst KPL un KL prasībām, tāpēc intensificēts Ģenerālprokuratūras darbs pārbaužu veikšanā prokuroru pieņemto priekšrakstu par sodu kvalitātes izvērtēšanai, veicot kļūdu un pieļauto nepilnību analīzi, sniedzot skaidrojumus prokuroriem par prokurora priekšraksta par sodu piemērošanas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem²⁴.

Lai veicinātu KPL paredzēto iespēju ātrākai krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma panākšanai izmantošanu, organizētas arī pārbaudes, izvērtējot, vai pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana, nododot lietu tiesai, konkrētajā kriminālprocesā uzskatāma par atbilstošāko risinājumu. Pārbažu rezultāti apspriesti ar prokuroriem

un tiek izmantoti, lai vērstu uzmanību uz aspektiem, kas jāņem vērā, lai pareizi un visos gadījumos, kad atbilstoši normatīvajam regulējumam ir iespējams, tiktu izmantotas iespējas kriminālprocesa pabeigšanai prokuratūrā un tiktu nodrošināta kriminālprocesa mērķa sasniegšana pēc iespējas ātrāk un ekonomiskāk.

***Vadlīnijas
kriminālprocesos, kas
saistīti ar valsts
drošības
apdraudējumu***

Nodrošināta vienota kārtība un vienota, konsekventa prakse efektīvai kriminālsodu piemērošanai valsts interešu un drošības nodrošināšanai nozīmīgos kriminālprocesos.

Veikti pasākumi, reaģējot uz situāciju saistībā ar Krievijas Federācijas uzsāktu plaša mēroga karadarbību Ukrainā un Latvijas atrašanos hibrīdkara apstākļos – izdots rīkojums, nosakot, ka prokuroram no kriminālprocesa uzsākšanas pirmās dienas aktīvi jāiesaistās kriminālprocesos par valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu, personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai, nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā. Tāpat izstrādātas vadlīnijas²⁵ soda piemērošanai kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu. Vadlīnijas paredz piemērojamo soda veidu un mēru, kāds prokuroram, uzturot valsts apsūdzību tiesā, jālūdz tiesu piemērot atkarībā no noziedzīgā nodarījuma veida un smaguma, lai tiktu panākts taisnīgs sods par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu. Vadlīnijas paredz virsprokurora kontroli par tajās noteikto prasību izpildi. Bez tam noteikta Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora iesaiste situācijas izvērtēšanai gadījumā, ja minētajās vadlīnijās noteikto prasību izpilde ir pretrunā ar prokurora pārliecību par piemērojamā soda veida un mēra atbilstību konkrētā noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītajam kaitējumam, vainīgā personībai vai citiem apstākļiem – šādā gadījumā prokuroram nekavējoties jāinformē Krimināltiesiskā departamenta virsprokuroru, kurš uzklauša prokurora argumentus un nepieciešamības gadījumā nodrošina cita prokurora iesaisti valsts apsūdzības uzturēšanā konkrētajā lietā.

***Vadlīnijas soda
noteikšanai
kriminālprocesos par
noziedzīgi iegūtu
līdzekļu legalizēšanu***

Nodrošināta vienota prakses ievērošana valsts ekonomisko interešu nodrošināšanai nozīmīgos kriminālprocesos, lai panāktu pārkāpējiem tāda soda piemērošanu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības interesēm.

Lai nodrošinātu efektīvu valsts reakciju uz valsts ekonomiskās intereses skarošiem noziedzīgiem nodarījumiem un veidotu vienotu kārtību un praksi efektīvai KL un KPL normu piemērošanai soda noteikšanai, apstiprinātas vadlīnijas²⁶ soda noteikšanai kriminālprocesos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Vadlīnijas paredz soda noteikšanas principus, izvērsti raksturojot analizējamos apstākļus un vērā ņemamos aspektus. Skaidrots

piemērojamais soda veids un mērs, kāds būtu jālūdz piemērot, atkarībā no noziedzīgā nodarījuma veida un smaguma. Tāpat arī paredzēta rīcība saistībā ar noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju. Vadlīniju ievērošanas kontrolei prokuroriem noteikts par savu pozīciju soda jautājumā savlaicīgi informēt virsprokuru un amatā augstāku prokuru, šādi samazinot gadījumus, kad ir pamats iesniegt protestu.

- **Izstrādāti apsūdzību paraugi, skaidrojumi un citi metodiskie materiāli**, sekojot līdzi judikatūrai, tiesību piemērošanas praksei un grozījumiem Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā, **organizēti semināri un konferences** par praktiskiem tiesību normu piemērošanas aspektiem.

Prokuroriem un izmeklētājiem darbam ir pieejami skaidrojumi un metodiskie materiāli par Krimināllikuma normām, par kurām praksē konstatētas neskaidrības un piemērošanas problēmas. Piemēram, īpaši plaši, vispusīgi skaidrojumi ir sagatavoti saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, piemēram, ir sagatavotas izvērstas rekomendācijas²⁷ par Krimināllikuma 317., 318. un 319. panta (t.i., *par dienesta pilnvaru pārsniegšanu, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, valsts amatpersonas bezdarbību*) piemērošanu, kur skaidroti būtiskākie aspekti pareizai šo normu piemērošanai un identificētajām kļūdām praksē, t.sk. trūkumiem apsūdzībās. Prokuratūrā regulāri tiek organizēti mācību pasākumi un diskusijas, kuros kā eksperti iesaistīti prokurori (2024.gadā 10 šādi pasākumi, 2023.gadā – 9 pasākumi).

2023.gada 19.–21. septembrī prokuratūra sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu un Lielbritānijas vēstniecībām organizēja starptautisku konferenci par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos piemērošanas praktiskajiem aspektiem²⁸. Konferencē kopumā piedalījās 70 dalībnieki no 6 valstīm.

2024. gada 7. un 8. februārī prokuratūra sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu un Lielbritānijas vēstniecībām organizēja starptautisku konferenci par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izmeklēšanu un kriminālvajāšanu²⁹. Konferencē vienkopus klātienē pulcējās vairāk nekā 130 jomas eksperti no dažādām tiesībsardzības iestādēm – prokuratūras, Valsts policijas, Militārās policijas, Finanšu izlūkošanas dienesta, Valsts drošības dienesta, Iekšējās drošības biroja, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Valsts ieņēmumu dienesta un tiesām. Attālināti konferenci vēroja vēl 941 dalībnieks.

Nozīmīgs atbalsts prokuroriem ir 2021. gadā **ieviestais koordinējošo prokuru institūts**³⁰, tā veicinot prokuratūras darba kvalitāti un prokuru savstarpējo sadarbību (prokurori ar ievērojamu darba stāžu sniedz konsultācijas mazāk pieredzējušiem prokuroriem par tiesību normu piemērošanu, apkopo un risina problēmjautājumus, ierosina iespējamās risinājumus – likuma grozījumi, vadlīniju vai iekšējo noteikumu izstrāde, u.c.). Ieviestā pieeja ieguvusi lielu popularitāti gan prokuru, gan izmeklētāju vidū.

Izstrādāti un prokuroriem pieejami vairāk nekā 50 apsūdzību paraugi ar atziņām un konkrētām norādēm atbilstoši attiecīgo noziedzīgo nodarījumu specifikai, kā arī norādīti svarīgākie ar konkrētā noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju saistītie jautājumi, kas ņemami vērā pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo ziņu par faktiem noskaidrošanai un nostiprināšanai, kā arī nodrošinātas mācības prokuroriem par apsūdzības sagatavošanu, par apsūdzības runu pirmās un otrās instances tiesās.

Prokuratūras pārvaldības procesu un darba organizācijas pilnveidošana

2021.gada janvārī publicētajā salīdzinošās izpētes ziņojumā, kurā vērtēta Latvijas prokuratūras darbība, OECD eksperti norādīja “šodien prokuratūras dienestam vairāk nekā jebkad agrāk ir nepieciešama apmācība, specializācija, prioritāšu noteikšana, efektīva kontrole, kriminālprocesa procedūru koordinēšana un visbeidzot labs organizatorisko procesu digitālais atbalsts, kas ļauj nodrošināt informācijas apmaiņu starp galvenajiem sistēmas dalībniekiem cīņā pret noziedzību”³¹.

Ģenerālprokurora pilnvaru laikā no 2020.gada līdz 2025.gadam paveiktais, iedzīvinot prokuratūras pārvaldības praksē efektivitātes principu, pilnveidojot darbības un attīstības plānošanu, darba organizāciju un izpildes kontroli, ir raksturots zemāk redzamajā tabulā.

Pārvaldības funkcija, darbības process

Īss ieviesto izmaiņu raksturojums, panāktais rezultāts

1. Prokuratūras darbības un attīstības plānošana, atskaitīšanās par prokuratūras darbību

Ieviesta pieeja prokuratūras darbības stratēģijas un kārtējā gada darbības plānu izstrādei³², rīcības plānu atsevišķu nozīmīgu prokuratūrai izvirzītu uzdevumu (piemēram, *Moneyval* un *OECD* rekomendācijas) īstenošanai, kā arī to izpildes kontrolei³³ un pārskatu sagatavošanai par paveikto³⁴.

Izpratnes par prokuratūras atskaitīšanos un atbildību (*accountability*) iedzīvināšana praksē, sagatavojot un iesniedzot³⁵ Saeimā ģenerālprokurora ikgadējo ziņojumu par prokuratūras darbību un nākamā gada prioritātēm, ziņojot par paveikto Saeimas komisijās, Noziedzības novēršanas padomē.

Apstiprināta komunikācijas stratēģija un izveidota pieeja³⁶ komunikācijas īstenošanai par prokuratūras darbību un aktualitātēm, informācijas sagatavošanai masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem, publicēšanai prokuratūras oficiālajā tīmekļvietnē un prokuratūras sociālo tīklu profilos.

2. Prokuratūras darba organizācija

2.1. prokuratūras struktūras reorganizācija

Nolūkā uzlabot darbības un resursu izmantošanas efektivitāti, izlīdzināt noslodzi, nodrošināt efektīvāku prokurora tiesību un pienākumu īstenošanu kriminālprocesos, apvienotas rajona (pilsētas) līmeņa prokuratūras, likvidētas prokuratūras struktūrvienības, tajā skaitā Ģenerālprokuratūrā, veikta funkciju pārdale, izveidotas jaunas specializētas prokuratūras – Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra, Nodokļu un muitas lietu prokuratūra, izveidotas specializētas struktūrvienības Ģenerālprokuratūrā – Krimināltiesiskā departamenta Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa, Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļa³⁷.

Struktūras un amatu reorganizācija ir ne tikai uzlabojusi darba organizāciju un padarījusi efektīvāku prokurora tiesību un

2.2. struktūrvienību kompetenču, prokuroru pilnvaru un pienākumu apjoma kriminālprocesā paredzēto funkciju izpildei pārskatīšana un definēšana

pienākumu izpildi kriminālprocesos, bet arī tās rezultātā rasta iespēja prokuroru atlīdzībai piešķirto **valsts budžeta līdzekļu vismaz 1,2 milj. euro apmērā ekonomijai**³⁸, šo līdzekļu pārdalei prokuratūras informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) jomas attīstībai un citām darbības prioritātēm³⁹.

Izstrādāti un apstiprināti Ģenerālprokuratūras departamentu nolikumi, nosakot departamenta funkcijas, uzdevumus un darba organizāciju⁴⁰.

Noteikta teritoriālo un specializēto prokuratūru kompetence un pieeja izmeklēšanas uzraudzības, kriminālvajāšanas, valsts apsūdzības uzturēšanas un citu likumā noteikto prokurora funkciju izpildes uzraudzībai⁴¹.

Pārskatītas amatā augstāka prokurora pilnvaras un pienākumi (detalizētāk skat. sadaļā *Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu pilnveide*).

Konkretizēti virsprokuroru pienākumi un tiesības, detalizējot rīcību Prokuratūras likuma 24., 25., 26., 27. pantā noteiktā virsprokuroru pienākuma – vadīt pakļauto prokuroru darbu un kontrolēt konkrēto darbības virzienu vai prokuratūru darbību – īstenošanai⁴².

Noteikta⁴³ **dažāda līmeņa prokuroru iesaiste un atbildība kriminālprocesa efektīvā īstenošanā**, nodrošinot kvalitatīvu izmeklēšanas uzraudzību un prokuroru savstarpējo sadarbību kriminālprocesa īstenošanā, kā arī vienotu kriminālsodu politiku un prokuroru darba kontroli. Noteiktā kārtībā detalizē prokurora rīcību kriminālprocesā, konstatējot problēmsituāciju, kas var ietekmēt un kavēt kriminālprocesa mērķa sasniegšanu, uzraugošā prokurora pienākumus attiecībā uz norādījumu došanu kriminālprocesos par sevišķi smagiem noziegumiem, virsprokurora un amatā augstāka prokurora pienākumus efektīvas informācijas apmaiņas nodrošināšanai. Minētā rīkojuma ietvaros realizētais informācijas apmaiņas mehānisms cita starpā nodrošina nekavējošu iesaisti dažādu krimināltiesisku un kriminālprocesuālu jautājumu risināšanā.

Ieviests koordinējošo prokuroru mehānisms un noteikta viņu specializācija, veicinot prokuratūras darba kvalitāti un prokuroru savstarpējo sadarbību⁴⁴.

2.3. procesu standartizācijas ieviešana

Ieviesta procesu standartizācijas pieeja, pilnveidojot prokuroru un izmeklētāju izpratni par pierādījumu pietiekamību vainas pierādīšanai noteiktu kategoriju lietās, tā palielinot kriminālprocesa efektivitāti.

	(detalizētāk skat. sadaļā <i>Pasākumi izpratnes par Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu piemērošanu pilnveidošanai un ātrākai kriminālprocesa pabeigšanai</i>)
2.4. prokurora palīga amata reforma	Veikta prokurora palīga amata kapacitātes izpēte un īstenota prokurora palīga amata reforma, pārskatot prokurora palīga amata pienākumus un kvalifikāciju, ieviešot prokurora palīga kvalifikācijas novērtēšanas kārtību, darbinieku atlīdzības reformas ietvaros paredzot konkurētspējīgu atalgojumu. Tika izstrādāts un 2023.gada 1.martā stājās spēkā jauns nolikums “Nolikums par prokurora palīgu”⁴⁵, ieviešot prokurora palīga amata pienākumu diferenciaciju, paredzot divus amata līmeņus – prokurora palīgs un vecākais prokurora palīgs. Vecākā prokurora palīga pienākumos līdztekus prokurora palīga regulārajam darba apjomam ietilpst arī sarežģītāku juridiskā atbalsta uzdevumu risināšana. Attīstot vecākā prokurora palīga institūtu, plānots ne tikai atslogot prokuroru no vienkāršāku uzdevumu veikšanas, bet arī rast kvalificētu prokurora amata kandidātu rezervi. Īstenojot darba pienākumus vecākā prokurora palīga amatā, darbinieks var gūt visaptverošu pieredzi un priekšstatu par prokurora darbu. To, ka prokurora palīga amata reforma un vecākā prokurora palīga amata ieviešana ir ilgtspējīgs risinājums prokurora amata kandidātu rezervei apliecina fakts, ka prokurora amatā uz doto brīdi ieceltas jau astoņas personas, kas sākotnēji bija nodarbinātas vecākā prokurora palīga amatā, kā arī uz prokurora amatu stažējas vēl trīs personas, bet vēl piecas personas iziet prokurora amata kandidātu atlasī.
3. Kontrole pār prokuratūras funkciju izpildi un darbības rezultātiem	Nostiprināta izpratne par Ģenerālprokuratūras lomu uzraudzības īstenošanā pār prokuratūras pamatfunkciju izpildi un darbības rezultātiem. Saskaņā ar ģenerālprokurora apstiprinātajiem nolikumiem: - Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta funkcijās cita starpā ir uzraudzīt izmeklēšanas un operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas atbilstību likumiem, veikt un kontrolēt izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, uzturēt un kontrolēt valsts apsūdzību⁴⁶. Piemēram, 2023.gadā Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļa veikusi prokuroru pieņemto priekšrakstu par sodu kvalitātes kontroli, katru pusgadu apzināti kriminālprocesi ar kriminālvajāšanas termiņu virs četriem

mēnešiem, pēc kā veikta šo kriminālprocesu gaitas līdz pirmstiesas procesa pabeigšanai kontrole, īstenotas citas pārbaudes kvalitatīva kriminālprocesa īstenošanai.

- Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta funkcijās cita starpā ir nodrošināt, attīstīt un kontrolēt prokuratūras funkciju efektīvai īstenošanai nepieciešamos procesus⁴⁷.

No 2024.gada 1.janvāra likvidētas septiņas Ģenerālprokuratūras prokuroru amata vietas, to vietā ieviešot kvalificētā atbalsta personāla amatus Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamentā (ieviestas četras jurista–konsultanta amata vietas, viena vadības funkciju un sistēmu analītiķa amata vieta un divas pamatdarbības procesu un risku analītiķa amata vietas).

Departamentā ietilpstošās Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas uzdevumi cita starpā ietver prokuroru darba rezultātu rādītāju izstrādi, to analīzi un kontroli. Līdz ar analītiķu amata vietu izveidi pilnveidota darbības rādītāju uzskaitē un automatizēta datu izgūšana, izveidots instruments, kas dod iespēju jebkurā laikā noteikt vienas vai vairāku struktūrvienību darbības kvalitātes un efektivitātes līmeni, identificēt vājos profesionālās darbības virzienus un veikt pasākumus konstatēto problēmu novēršanai. Uzsākta pamatdarbības risku pārvaldības ieviešana. **Tiek paredzēta risku reģistra ieviešana** Prokuratūras informācijas sistēmā, **lai apsteidzoši identificētu problēmas kriminālprocesa uzraudzībā, virzībā un valsts apsūdzības uzturēšanā tiesā**, kas var negatīvi ietekmēt kriminālprocesa tiesiskumu un savlaicīgumu (atbilstība Kriminālprocesa likumā noteiktajai kārtībai un termiņiem, kā arī ievērojot Krimināllikumā nostiprināto sodu noteikšanas kārtību/apmērus un sabiedrības intereses).

Izveidota kontroles vide integritātes, korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai⁴⁸, nostiprinot prokuroru un prokuratūras darbinieku izpratni par ētisku rīcību profesionālajā vidē, mazinot interešu konflikta un korupcijas risku rašanos, kā arī veicinot trauksmes cēlēja institūta attīstību. Sadarbībā ar biedrību “Sabiedrība par atklātību Delna” veikti pasākumi (mācības, diskusijas), lai nostiprinātu izpratni par ētikas kodeksu un ētiskas rīcības nozīmi prokuroriem un prokuratūras darbiniekiem.

Pilnveidota prokuratūras atbalsta funkciju pārvaldība, ko nodrošina prokuratūras Administratīvā direktora dienests. 2022.gadā veikta funkciju analīze, kam sekojoši izdots jauns nolikums⁴⁹, kas nosaka Administratīvā direktora dienesta funkcijas, uzdevumus, struktūru un darba organizāciju.

4. *Prokuroru novērtēšana un profesionālās kvalifikācijas pilnveide*

Pilnveidots atbalsta funkciju izpildes plānošanas un uzraudzības mehānisms, īstenota darbinieku atlīdzības reforma un motivācijas sistēmas pilnveide⁵⁰, izstrādāta un ieviesta jauna sistēma darbinieku darba izpildes plānošanai un novērtēšanai⁵¹. Tāpat pilnveidots prokuratūras budžeta izstrādes process⁵² un laikā no 2022. gada līdz 2024.gadam īstenota personāla un finanšu pārvaldību atbalstošo procesu modernizācija un digitalizācija, kas ir priekšnoteikums kvalitatīvas vadības grāmatvedības ieviešanai⁵³.

Pilnveidota iekšējo normatīvo aktu izstrādes kārtība, nosakot kādus iekšējos tiesību aktus izdod prokuratūras darbības nodrošināšanai un to izdevējus, kā arī noteikta vienota pieeja tiesību aktu izdošanai, kā arī izdoto tiesību aktu aktualizēšanai⁵⁴.

Veikts izvērtējums par starptautiskā kvalitātes pārvaldības sistēmas standarta ISO 9001:2015 prasību piemērošanu prokuratūrā⁵⁵, kam sekojoši **pieņemts lēmums⁵⁶ ieviest kvalitātes pārvaldības sistēmu** un apstiprināts Pasākumu kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešanai prokuratūrā 2023.–2027. gadā plāns.

Pilnveidota politika kvalificēta personāla prokuratūras pamatfunkciju izpildei atlasei un attīstībai (prokurora amata kandidāta atlases, viņa zināšanu un profesionālo iemaņu atbilstības prokurora amatam izvērtēšanas kārtība; prokurora profesionālās darbības novērtēšanas kārtība; prokurora atbilstības virsprokurora vai virsprokurora vietnieka amatam, amatā augstāka līmeņa prokurora amatam izvērtēšanas kārtība), apstiprinot nolikumus⁵⁷, pārskatot un detalizējot Prokuroru kvalifikācijas komisijas un Prokuroru atestācijas komisijas veicamos uzdevumus⁵⁸.

Izveidota prokuroru apmācību sistēma⁵⁹, kas ietver regulāru prokuroru kvalifikācijas paaugstināšanu visā prokurora karjeras laikā un balstās uz mācību vajadzību apzināšanu, ko ikdienā īsteno virsprokurors, kā arī izmantojot prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas un citu prokuratūras ietvaros veikto pārbaužu rezultātus.

Piemēram, 2024. gadā prokurori piedalījās 100 mācību pasākumos Latvijā, no tiem 76 – prokuroru profesionālās kvalifikācijas apmācības, 7 – organizētas sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu vēstniecību Latvijā, bet prokuroru organizētas mācības un diskusijas, piesaistot ekspertus un prokurorus, par aktuāliem jautājumiem – 10, kā arī 102 mācību pasākumos ārvalstīs, no tiem – 15 Eiropas Juridiskā tālākizglītības tīkla (EJTN) mācību pasākumi, 9 Eiropas izmeklēšanas iestāžu apmācību tīkls (CEPOL) u.c.

5. Efektīva IKT resursu izmantošana

Nozīmīgs ir arī pašas prokuratūras paveiktais, organizējot mācību pasākumus, diskusijas un konferences (prokuratūras sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu un Apvienotās Karalistes vēstniecībām rīkotā starptautiskā konference par OECD Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos piemērošanas praktiskajiem aspektiem, starptautiska konference par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, piedaloties tiesībsardzības iestāžu pārstāvjiem – prokuroriem, izmeklētājiem, tiesnešiem, ārvalstu ekspertiem).

Prokuratūra ir efektīvi iesaistījusies vienota tiesnešu, tiesu darbinieku, prokuroru, prokuroru palīgu un specializēto izmeklētāju (starpdisciplināros jautājumos) kvalifikācijas pilnveides mācību centra izveidē, īstenojot līdzdalību projektā “Tieslietu akadēmija”.

Prokuratūras informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) attīstības stratēģijas 2024. – 2026.gadam izstrāde un apstiprināšana⁶⁰. Prokuratūras stratēģisko pieeju IKT risinājumu attīstības plānošanā atzinīgi novērtējusi Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija⁶¹.

IKT attīstības stratēģija ir ietvars kontrolētai ilgtspējīgai izaugsmei IKT risinājumu un pakalpojumu jomā, lai prokuratūra spētu pakāpeniski pielāgoties tendencēm, izmaiņām un tehnoloģiju attīstībai. IKT attīstības stratēģija balstīta uz prokuratūras darbības stratēģiju 2022. - 2027. gadam.

Prokuratūras informācijas sistēmas (turpmāk – ProIS) attīstība, nodrošinot ProIS pirmkoda pārizmantošanu⁶², kas ir nozīmīgs apliecinājums ProIS attīstībā panākto rezultātu ilgtspējai.

ProIS ir valsts informācijas sistēma, kura ir iedalīta paaugstinātas drošības sistēmu kategorijā. ProIS ir ne tikai svarīgs prokuratūras darba instruments, kurš tiek izmantots prokuratūras funkciju un iekšējo procesu darbības nodrošināšanai, bet ir arī būtiska E-lietas programmas un e-lietas arhitektūras sastāvdaļa.

E-lietas uzraudzības padome 2024.gada 16.maija sēdē atbalstīja Konkurences padomes un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja iekļaušanos vienotajā e-lietas arhitektūrā. Ņemot vērā pēdējo gadu laikā panākto ProIS attīstības progresu, minētās institūcijas izteica vēlmi savu informācijas sistēmu attīstībai izmantot ProIS pirmkodu. Pārizmantojot esošo pirmkodu var ievērojami samazināt informācijas sistēmu

programmatūras izstrādes laiku un tam nepieciešamo finansējumu, jo funkcionalitāte jau ir izveidota un pārbaudīta. Izmantojot esošu pirmkodu, izstrādātāji var ātrāk pievienot arī jaunas iespējas, jo bāzes struktūra jau ir izveidota. Šis ir būtisks solis ProIS attīstībā panākto rezultātu ilgtspējas nodrošināšanai, kur ieguvēji ir ne tikai prokuratūra, bet arī citas iestādes, kas iekļautas e-lietas arhitektūrā.

Lai turpinātu ProIS attīstību, prokuratūra īsteno Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 2.1.2.1.i. investīcijas projektu “Prokuratūras informācijas sistēmas attīstība – E-lietas 2.posms”⁶³.

PROKURATŪRAS DARBĪBAS UN ATĪSTĪBAS VIRZIENI

2026 - 2030

Apzinoties, ka krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma panākšana iespējami ātrā un efektīvā veidā ir atkarīga no pirmstiesas kriminālprocesa efektivitātes, valsts apsūdzības un tās uzturēšanas kvalitātes tiesā, arī turpmākais darbs ģenerālprokurora amatā būs veltīts prokuratūras kapacitātes un efektivitātes palielināšanai tās funkciju izpildē, sniedzot sabiedrībai pārliecību, ka ar prokuratūras darbībai piešķirtajiem resursiem panākts labākais iespējamais iznākums. Darbībai kā prioritāri tiks izvirzīti šādi rīcības virzieni:

- Prokuratūras funkciju kvalitatīva un efektīva izpilde, īstenojot Prokuratūras darbības stratēģijā 2022. – 2027.gadam⁶⁴ jau ietvertās prioritātes – 1) Kvalitātes nodrošināšana kriminālprocesa īstenošanā; 2) Prokuratūras resursu koncentrēšana prioritārajiem darbības virzieniem; 3) Operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība; 4) Personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzības ārpus krimināltiesiskās jomas īstenošana; 5) Prokuratūras pārvaldības uzlabošana – mūsdienīgu vadības metožu ieviešana; iekšējo procesu efektivitātes nodrošināšana; digitālās transformācijas pasākumu īstenošana; 6) Prokuratūras lomas un prokurora profesijas uzdevumu skaidrošana sabiedrībai; 7) Prokuroru un darbinieku prasmju attīstība un iesaistīšanās veicināšana, nodrošinot ētikas un integritātes principu ievērošanu, tajā skaitā turpinot iesākto darbu Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu piemērošanas prakses veidošanā, izmeklētāju darba vadībā un uzraudzībā, kriminālprocesa e-lietas ieviešanā u.c., kā arī definējot jaunus, nākamā perioda attīstības mērķus.
- Prokuratūras darbības rādītāju un resursu attiecības, tajā skaitā prokuroru skaita uz 100 tūkst. iedzīvotājiem, tuvināšana citu Eiropas valstu vidējiem rādītājiem, ieviešot sniegumā balstīta budžeta pieeju, sasaistot sasniegtos rezultātus un sabiedrības ieguvumu ar izlietoto finansējumu.
- Prokuratūras darbības ilgtspējas nodrošināšana, nostiprinot praksē ieviestās iestādes pārvaldības metodes, īstenojot prokuroru profesionālās kvalifikācijas pilnveidi, turpinot uzsākto sabiedrības informēšanas darbu par prokuratūras un prokurora paveikto, skaidrojot lēmumus un rezultātus u.c.

Prokuratūras funkciju kvalitatīva un efektīva izpilde

Prokuratūras primārā funkcija ir Satversmes 92.panta pirmajā teikumā ietvertu personas tiesību uz taisnīgu tiesu nodrošināšana pirmstiesas kriminālprocesā, kā arī tiesiskuma uzraudzība likumā noteiktās kompetences ietvaros⁶⁵. Apstiprinot Prokuratūras darbības stratēģiju 2022. – 2027.gadam, noteiktas darbības stratēģiskās prioritātes un mērķi, kuru īstenošana jāturpina, lai sasniegtu plānotos rezultātus. Vienlaikus konstatējams, ka laika posmā no 2020. – 2025.gadam ģenerālprokurora amatā īstenotie pasākumi (piemēram, standartizēta vienkāršoto kriminālprocesu izmeklēšana, pasākumi krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma panākšanai prokuratūrā) jau šobrīd uzrāda pārlicinošus rezultātus par spēju efektīvi izmeklēt kriminālpārkāpumus un mazāk smagus noziegumus – 2024.gadā no kopumā valstī pabeigtajiem kriminālprocesiem 76,27% ir par mazāk smagiem noziegumiem un kriminālpārkāpumiem, bet par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem – 23,73% (skat. Pielikuma 6.attēlu). Vienlaikus tomēr ir uzlabojusies atsevišķu kategoriju smagu un sevišķi smagu lietu izmeklēšana, piemēram, 1) ir pieaudzis kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaits pēc Krimināllikuma 195.panta (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana), skat. Pielikuma 15.attēlā; 2) salīdzinot ar 2022. un 2023.gadu, 2024.gadā ir lielāks uzsākto kriminālprocesu skaits pēc Krimināllikuma 218.panta (izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas), skat. Pielikuma 16.attēlā; 3) pieaug pabeigto kriminālprocesu skaits saistībā ar narkotisko vielu nelikumīgu apriti pēc Krimināllikuma 253. un 253.¹ panta, skat. Pielikuma 17.attēlā. Tai pat laikā smagu un sevišķi smagu noziegumu pabeigšanas īpatsvara rādītājos nav pamanāmi būtiski uzlabojumi (skat. Pielikuma 6.attēlā). Tātad prokuratūra veiksmīgi tiek galā ar kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem, tomēr aizvien ir risināmi jautājumi, kas attiecas uz smagu un sevišķi smagu noziegumu izmeklēšanu un savlaicīgu šo kriminālprocesu pabeigšanu.

Nākamā pilnvaru periodā kriminālprocesa izmeklēšanas kvalitātes un efektivitātes veicināšanai īstenojami šādi pasākumi:

- Tiks turpināta un tālāk attīstīta ieviestā un jau sekmīgi pielietotā pieeja, lai uzlabotu izpratni par Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu piemērošanu, pierādījumu pietiekamību vainas pierādīšanai – vadlīniju izstrāde par tipiskiem pierādāmiem apstākļiem un saistītiem faktiem noteiktu kategoriju lietās (jo sevišķi sākotnējo izmeklēšanas darbību ietvaros kvalitatīvas un savlaicīgas informācijas apzināšanai un nostiprināšanai, apzinoties – jo ilgāks laiks paiet no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas, jo mazāka iespēja to atklāt), piemēram, krāpšana, kibernetiskie noziegumi, hibrīdkara apstākļos izdarītie noziedzīgie nodarījumi u.c. Aizvien pieaugoši ir kibernetiskās drošības apmēri, tostarp krāpšanas gadījumi digitālajā vidē. Saskaņā ar Finanšu nozares asociācijas sniegto informāciju Latvijas četru lielāko banku klientiem, pašiem apstiprinot maksājumus, 2024.gadā izkrāpti 15,5 miljoni eiro, kas ir par 22,4% vairāk nekā gadu iepriekš. Salīdzinājumam 2023.gadā tika izkrāpti kopumā 12,662 miljoni eiro, kas bija par 5,2% vairāk nekā 2022.gadā⁶⁶.

Tiks analizēts prokuroru doto norādījumu izmeklēšanā saturs, efektīvizējot un paātrinot izmeklēšanas darbības ziņu iegūšanā un pārbaudē.

Tāpat tiks turpināts darbs pie apsūdzību kvalitātes pilnveides (pārbaudes, lai identificētu raksturīgākās kļūdas, paraugu izstrāde).

- Nolūkā paaugstināt smagu un sevišķi smagu noziegumu atklāšanas īpatsvaru nepieciešams izstrādāt prokuroru uzraudzības funkciju izmantošanas efektivitātes paaugstināšanas vadlīnijas, kas veicinātu smagu un sevišķi smagu noziegumu izmeklēšanu un vainīgās

personas noskaidrošanu, nosakot obligāti veicamās sākotnējās izmeklēšanas darbības noteiktu kategoriju lietās.

- Prokurora lomas un pienākumu pārskatīšana attiecībā uz uzraugošā prokurora funkcijas veikšanu kriminālprocesā, ieviešot būtiski atšķirīgu pieeju vienkāršiem kriminālprocesi (kriminālpārkāpumi, mazāk smagi noziedzīgi nodarījumi), kuriem ir standartizēta izmeklēšana, tajā skaitā izvērtējot iespēju uzraugošā prokurora institūta līdzdalības minimizēšanai, stiprinot izmeklētāja tiešā priekšnieka institūtu un šādā veidā prokurora resursu novirzot smagu un sevišķi smagu noziegumu atklāšanai un izmeklēšanai. Vienlaikus sadarbībā ar izmeklēšanas institūcijām, bet prokuratūrai uzņemoties vadošo lomu, izvērtēt un iesviest iespējamus risinājumus izmeklēšanas procesa automatizēšanai.
- Pirmstiesas kriminālprocesa analītiskās pieejas izveide prokuratūrā (esošo resursu ietvaros), lai analizētu un apkopotu praksi pirmstiesas kriminālprocesa īstenošanā, izstrādātu prokurora darba pieredzē balstītus pētījumus, tā veicinot ne tikai prokuroru kvalifikācijas paaugstināšanos, bet sniedzot būtisku prokuratūras ieguldījumu tiesību zinātnes attīstībā un jauno speciālistu (juristu, izmeklētāju) sagatavošanai.
- Starptautiskās sadarbības mehānismu efektīva izmantošana kriminālprocesā, Latvijas pārstāvniecības Eiropas Padomes⁶⁷ kapacitātes stiprināšana, nosakot Eiropas Padomes pārstāvja vietnieka un palīga darba vietu Eiropas Padomes mītnē Hāgā. Ar Eiropas Padomes starpniecību Latvija pēdējos gados ir piedalījies ievērojamās pārrobežu izmeklēšanās, kas ir vainagojušās ar panākumiem gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Eiropas Padomei ir arī īpaša koordinējošā loma starp valstīm, kas veic izmeklēšanas par iespējamiem kara u.c. noziegumiem Ukrainā, kā arī ar Starptautisko krimināltiesu, lai nodrošinātu regulāru informācijas apmaiņu, koordināciju un atbalstu.
- Aktīva darbība E-lietas programmas ietvaros, sekmējot kriminālprocesa e-lietas ieviešanu un kriminālprocesa digitalizāciju, lai samazinātu izmeklēšanas un tiesvedības procesu norises ilgumu. Prokuratūras informācijas sistēma ir būtiska E-lietas programmas un e-lietas arhitektūras sastāvdaļa un tās attīstībā uzkrāto pieredzi un izstrādātos risinājumus prokuratūra var piedāvāt tālākai izmantošanai sadarbības partneriem, lai veicinātu sistēmu integrāciju un attīstību. Tālāka IT risinājumu attīstība prokurora darba atvieglošanai, lai automatizētu lēmumu pieņemšanas procesu.

Prokuratūras darbības rādītāju un resursu attiecības tuvināšana Eiropas valstu vidējiem rādītājiem

Prokuratūras integrācija starptautiskajos procesos ir apskatāma plašāk par starptautisko sadarbību kriminālprocesā un pieredzes apmaiņu ar ārvalstu sadarbības partneriem. Prokuratūras darbības efektivitāte ir viens no faktoriem, kas raksturo tiesiskuma nodrošināšanu valstī kopumā. Prokuratūras darbības rādītāji ir daļa no rādītājiem, ko mēra, novērtējot tiesu sistēmas darbību – efektivitāti un kvalitāti Eiropas valstīs. Attiecīgi prokuratūras sniegums ir nozīmīgs Latvijas progresā tiesu sistēmas attīstībā novērtēšanai.

2024.gada 16.oktobrī Eiropas Padomes Tieslietu efektivitātes komisija publicēja jaunāko novērtējuma ziņojumu⁶⁸, kurā attiecībā uz prokuratūras darbību secinātais norāda uz iespēju uzlabot prokuratūras sniegumu, jo prokuroru skaita ziņā Latvija citas valstis apsteidz:

- Latvijā, rēķinot uz 100 tūkst. iedzīvotāju, ir 24,3 prokurori (vidēji Eiropas valstīs – 11,2 prokurori).

- Prokuratūras budžets Latvijā ir 19,5 eiro uz vienu iedzīvotāju, pārsniedzot Eiropas valstu vidējo rādītāju – 18,6 eiro.
- Latvijā uz 100 iedzīvotājiem ir 0,57 lietas, kas ievērojami atpaliek no Eiropas valstu vidējā rādītāja – 2,93. Vienlaikus prokurori spēj izskatīt 97% saņemto lietu, kas gandrīz sasniedz Eiropas valstu vidējo rādītāju – 99%.

Vērtējot prokuroru noslodzes rādītājus prokuratūrā, redzams, ka būtiskāko prokurora noslodzes daļu veido vienkāršākie noziedzīgie nodarījumi, jo no uzraudzībā esošajiem 24,06% ir par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, bet 4,54% par sevišķi smagiem (Pielikuma 2.attēls), savukārt no pabeigtajiem 23,73% ir par smagiem un sevišķi smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, bet 76,27% - par kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem (Pielikuma 6.attēls).

Prokuratūrā, pēdējos gados īstenojot pārvaldības procesu pilnveidi, ir radīti priekšnoteikumi tam, lai varētu veikt prokuratūras funkciju izpildē iesaistītā personāla (prokuroru, kvalificētā atbalsta personāla) rezultativitātes (atdeves) izvērtējumu, rodot atbildes uz jautājumiem – kāds, ņemot vērā šodienas situāciju noziedzības jomā, ir prokuratūras funkciju izpildei nepieciešamais prokuroru skaits un vai daļu prokurora darba apjoma nevarētu pārņemt kvalificēts atbalsta personāls. Pēdējos gados īstenotā prokurora palīga amata reforma, diferencējot amatus un ieviešot vecākā prokurora palīga amatu, jau šodien apliecina rezultātu ilgspēju. Turklāt prokuratūrā 2024.gadā veiktā prokuroru aptauja liecina, ka vecākā palīga amata ieviešanu prokurori vērtē pozitīvi. Īpaši pozitīva attieksme pret vecākajiem prokurora palīgiem ir tiem prokuroriem, kuri ikdienā jau regulāri ar tiem sadarbojas, vēl jo vairāk – 94% no aptaujātajiem prokuroriem ir norādījuši, ka vecākais prokurora palīgs būtiski uzlabo prokurora darba produktivitāti.

Ģenerālprokuroram likumdevējs ir noteicis⁶⁹ rīcības brīvību attiecībā uz prokuratūras štatu un struktūras noteikšanu atbilstoši pieejamajiem budžeta līdzekļiem. Nepieciešamība regulāri vērtēt prokuratūras sniegumu pret ieguldītajiem resursiem izriet arī no Saeimā apstiprinātās⁷⁰ virzības uz sniegtā balstītu budžetēšanu, izvirzītajām prasībām veikt budžeta izdevumu analīzi, uzlabot budžeta sasaisti ar darbības mērķiem un rezultātiem.

Lai īstenotu iecerēto prokuratūras darbības rādītāju un resursu attiecības tuvināšanā Eiropas valstu vidējiem rādītājiem, tiks veikti šādi pasākumi:

- Metodikas izstrāde, kā veicams prokuratūras funkciju izpildei nepieciešamā prokuroru skaita izvērtējums (kādi ārējās vides faktori un darbības rādītāji ir jāņem vērā, kā un kad veicams attiecīgais izvērtējums).
- Pieejas izstrāde sniegtā balstītas budžetēšanas pieejas ieviešanai prokuratūrā, tajā skaitā prokuroru skaita pārskatīšanai atkarībā no veiktā izvērtējuma rezultātiem.
- Pasākumu veikšana, lai mazinātu prokurora noslodzi kriminālprocesā saistībā ar vienkāršāko noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, kas ietver vecākā prokurora palīga amata pienākumu pārskatīšanu, plašāk iesaistot šo resursu procesuālo darbību veikšanā (skat. piem. Nīderlandē ieviestā pieeja, kur 80% vienkāršāko nodarījumu *apstrādā* kvalificēti darbinieki atbilstoši izstrādātām un prokuratūrā apstiprinātām vadlīnijām un lietojot IT atbalsta sistēmu automatizētai datos balstītu lēmumu pieņemšanai, prokurors tiek iesaistīts tikai izņēmuma gadījumos⁷¹), kā arī uzraugošā prokurora pienākumu apjoma pārskatīšana vienkāršajos kriminālprocesos (kriminālpārkāpumi, mazāk smagi noziedzīgi nodarījumi).

Prokuratūras darbības ilgtspējas nodrošināšana

Prokuratūra ir atbildīga sabiedrības priekšā un tai ir jāinformē sabiedrība par savu darbību⁷², jo sevišķi tāpēc, ka prokuratūrai un katram prokuroram atsevišķi ir piešķirta autonomija un neatkarība lēmumu pieņemšanā, kas uzliek lielu atbildību par savu darbību un pieņemtajiem lēmumiem. Ģenerālprokurors kā prokuratūras institūcijas vadītājs ir atbildīgs par prokuratūras darbības atbilstību labas pārvaldības principam, ekonomisku un efektīvu prokuratūras resursu pārvaldību⁷³.

Nākošā pilnvaru termiņa uzdevums ir turpināt īstenot jau uzsāktos pasākumus un pabeigt iecerētās reformas, tajā skaitā:

- Efektīvi īstenot personāla vadības politiku un mūsdienīgas metodes personāla attīstības, motivācijas un iesaistes veicināšanai:
 - īstenot prokuratūras pamatdarbības struktūrvienību vadītāju (virsprokurori, virsprokuroru vietnieki) vadītprasmi un līderības apmācību programmu, veicinot izpratni par vadītāja lomu un atbildību, efektīvākajiem un mūsdienīgākajiem vadīšanas rīkiem, nostiprinot vadītāju operatīvās darbības nodrošināšanai nepieciešamās kompetences, paaugstinot prasmes vadīt komandu u.c.;
 - ņemot vērā pēdējos gados uzkrāto nozīmīgo pieredzi, tajā skaitā starptautisku konferenču rīkošanā par būtiskiem izmeklēšanas un iztiesāšanas jautājumiem, turpināt īstenot prokuroru un darbinieku profesionālās kvalifikācijas pilnveidi, iekļaujoties Tieslietu akadēmijas apmācību procesā, bet vienlaikus saglabājot prokuratūrā prokurora profesionālajā pieredzes apmaiņā balstīto pieeju, ko papildina starptautiski apmācību un pieredzes apmaiņas pasākumi, piedaloties izmeklētājiem, prokuroriem un tiesnešiem, un pirmstiesas kriminālprocesa analītiskais darbs, kura mērķis ir prokurora praktiskajā darbā balstītu pieeju definēšana, ko var tikai paši prokurori kā jomas profesionāļi;
 - ņemot par pamatu 2024.gada oktobrī prokuratūrā veiktās nodarbināto apmierinātības aptaujas rezultātus un organizācijas psihologu izstrādātās rekomendācijas, ieviest atbalsta pasākumu programmu nodarbināto labbūtības veicināšanai, darba vides psihoemocionālo un profesionālās izdegšanas risku mazināšanai.
- Pabeigt kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešanu⁷⁴, izvērtējot prokuratūras darbības procesus un pilnveidojot to izpildes kvalitāti, ieviešot pamatdarbības un atbalsta funkciju risku pārvaldību.
- Izmantojot laikā no 2022. – 2024. gadā īstenotās finanšu un personāla pārvaldības procesu modernizācijas un veikto digitālo risinājumu ieviešanas⁷⁵ ieguvumus, īstenot prokuratūras funkciju un procesu izdevumu efektivitātes izvērtēšanas pieeju, kas ir priekšnoteikums sniegtā balstītas budžetēšanas ieviešanai.
- Saskaņā ar 2024.gada jūnijā veiktās aptaujas datiem prokuratūrai uzticas 53%, bet neuzticas 32% respondentu, kā arī 30% respondentu norādīja, ka nezina, ar ko nodarbojas prokuratūra un prokurori. Lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos prokuratūrai un tiesu sistēmai kopumā, ir turpināms prokuratūras iesāktais darbs komunikācijas īstenošanā saskaņā ar Ģenerālprokurora padomē apstiprināto Prokuratūras darbības stratēģiju un Prokuratūras komunikācijas un sabiedrisko attiecību stratēģiju, ieviešot praksē prokuratūras ārējās komunikācijas noteikumus⁷⁶ paredzētos risinājumus sabiedrības informēšanai par prokuratūras darbību un

aktualitātēm, par prokurora lomu un statusu, par pirmstiesas kriminālprocesa gaitu un prokurora pieņemtajiem lēmumiem u.c.

Pielikumā: Latvijas Republikas prokuratūras darbības rādītāji uz 17 lpp.

Latvijas Republikas ģenerālprokurors

Juris Stukāns

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- ¹ Nacionālās drošības koncepcija, kas apstiprināta Saeimas 2019.gada 26.septembra sēdē.
- ² Valsts kontroles veiktās lietderības revīzijas “Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitāte” ziņojumi “Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanu un iztiesāšanu kavējošo faktoru izvērtējums” un “Vai Latvijas Republikas Prokuratūras darbībā ir nepieciešami uzlabojumi?”, pieejams: <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/noziedzigu-nodarijumu-ekonomikas-un-finansu-joma-izmeklesanas-un-iztiesanas-efektivitate>, OECD veiktās salīdzinošās izpētes ziņojums “Performance of the Prosecution Services in Latvia”, pieejams: https://www.oecd.org/en/publications/performance-of-the-prosecution-services-in-latvia_c0113907-en.html
- ³ Valsts kontroles 2024.gada 10.jūnija vēstule Nr. 8-2.3.1e/438 “Par ieteikumu ieviešanu”, kurā Valsts kontrole informē ģenerālprokuroru, ka par ieviestiem ir atzīti visi revīzijā “Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitāte” sniegtie ieteikumi.
- ⁴ Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2020.gadā paveikto un 2021.gada prioritātēm; Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2021.gadā paveikto un 2022.gada prioritātēm; Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2022.gadā paveikto un 2023.gada prioritātēm; Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2023.gadā paveikto un 2024.gada prioritātēm, pieejams: <https://prokuratūra.lv/lv/par-mums/publiskie-parskati/gada-zinojumi>
- ⁵ Tieslietu ministrijas pastāvīgā Krimināllikuma darba grupa (darbojas kopš 2005. gada, ar Tieslietu ministrijas 2018. gada 2. marta rīkojumu Nr.1-1/76 tās sastāvs atjaunots) un Tieslietu ministrijas pastāvīgā Kriminālprocesa likuma darba grupa (darbojas kopš 2005. gada, ar Tieslietu ministrijas 2020. gada 9. marta rīkojumu Nr. 1-1/69 darba grupas sastāvs atjaunots).
- ⁶ 2021. gada 7. janvāra likums “Grozījumi Kriminālprocesā”, kas spēkā stājās 2021. gada 20. janvārī, 2022. gada 6. oktobra likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2022. gada 3. novembrī, 2024. gada 19. septembra likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2024. gada 22. oktobrī.
- ⁷ 2022. gada 7. aprīļa likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2022. gada 4. maijā, 2022. gada 6. oktobra likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2022. gada 3. novembrī, Ģenerālprokuratūras 2022. gada 17. jūnija vēstule Nr. N-101-2022-00250, 2024. gada 6. jūnija likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2024. gada 4. jūlijā, Ģenerālprokuratūras 2023. gada 15. augusta vēstule Nr. N-101-2023-00380.
- ⁸ 2022. gada 6. oktobra likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2022. gada 3. novembrī, Ģenerālprokuratūras 2022. gada 17. jūnija vēstule Nr. N-101-2022-00250.
- ⁹ 2024. gada 13. jūnija likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2025. gada 1. janvārī, 2024. gada 13. jūnija likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2025. gada 1. janvārī.
- ¹⁰ 2022. gada 6. oktobra likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2022. gada 3. novembrī, 2022. gada 7.aprīļa likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2022. gada 4. maijā, 2020. gada 19. novembra likums “Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas spēkā stājās 2021. gada 1. janvārī, Ģenerālprokuratūras 2021. gada 17. septembra atzinums Nr. N-120-2021-00157.
- ¹¹ 2021. gada 6. jūlija likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2021. gada 5. augustā, Ģenerālprokuratūras 2021. gada 15. februāra vēstule Nr. N-101-2021-00048, Ģenerālprokuratūras 2021. gada 14. jūnija vēstule Nr. N-101-2021-00228.
- ¹² 2024. gada 6. jūnija likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2024. gada 4. jūlijā.
- ¹³ 2024. gada 6. jūnija likums “Grozījumi Krimināllikumā”, kas spēkā stājās 2024. gada 4. jūlijā, Ģenerālprokuratūras 2023. gada 15. augusta vēstule Nr. N-101-2023-00380.
- ¹⁴ Skat., piemēram, publikācija: *Policija: Kriminālbildība par braukšanu lielā reibumā ir uzlabojusi situāciju ar dzērājšoferiem*, pieejams: <https://www.aprinkis.lv/index.php/sabiedriba/kriminala-informacija/58154-policija-kriminalatbildiba-par-brauksanu-liela-reibuma-ir-uzlabojusi-situaciju-ar-dzerajsoferiem>
- ¹⁵ Ģenerālprokurora 2024.gada 8.jūnijā izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00002 “Prokuroru profesionālajai darbībai nepieciešamo materiālu izstrādāšana un to piemērošana”, kas aizstāj ģenerālprokurora 2021. gada 30. novembra instrukciju Nr. P-101-601-2021-00005 “Instrukcija par prokuroru profesionālajai darbībai nepieciešamo materiālu izstrādāšanu un to ievērošanu”.
- ¹⁶ Piemēram, ar ģenerālprokurora 2021.gada 22.jūnija rīkojumu Nr. P-101-104-2021-00008 apstiprinātās *Vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai, pārbaudot ziņas, virzot izmeklēšanu un veicot kriminālvajāšanu par notikušu zādztību nelielā apmērā (Krimināllikuma 180.panta pirmā daļa)*, ar ģenerālprokurora 2022.gada 5.aprīļa rīkojumu Nr. P-101-104-2022-00003 apstiprinātās *Vadlīnijas pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanai, veicot izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par Krimināllikuma 253.panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem*, ar ģenerālprokurora 2022.gada 9.augusta rīkojumu Nr. P-101-104-2022-00006 apstiprinātās *Vadlīnijas pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanai, veicot izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par Krimināllikuma 185.panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem*, ar ģenerālprokurora 2022.gada 24.novembra rīkojumu Nr. P-101-104-2022-00010 apstiprinātās *Vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai, veicot izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 1.¹ daļā un Krimināllikuma 262.¹ panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu u.c.*
- ¹⁷ Ar ģenerālprokurora p.i. 2024. gada 15.jūlija rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00014 apstiprinātās *Vadlīnijas prokuratūras un izmeklēšanas iestāžu sadarbībai prioritāro kategoriju kriminālprocesos* (ar mērķi nodrošināt prokuratūras un

izmeklēšanas iestāžu kopēju nostāju un izpratni par prioritāro kategoriju kriminālprocesiem, informācijas apmaiņu un savstarpējo sadarbību tajos, nosakot izmeklēšanas virzienus un samērīgas prasības pierādījumu apjomam, kas nepieciešams personas saukšanai pie kriminālatbildības, lai pēc iespējas efektīvāk izmantotu izmeklēšanas iestādēm un prokuratūrai pieejamos resursus).

¹⁸ Ar ģenerālprokurora 2024.gada 5.novembra rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00020 apstiprinātās *Vadlīnijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas, kas apdraud valsts intereses nodokļu ieņēmumu jomā, apkarošanai*.

¹⁹ Ar ģenerālprokurora 2024.gada 22.oktobra rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00018 apstiprinātās *Vadlīnijas soda noteikšanai kriminālprocesos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu apstiprināšanu*.

²⁰ Ar ģenerālprokurora 2024.gada 7.marta rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00003 apstiprinātās *Vadlīnijas prokurora priekšraksta par sodu piemērošanā*.

²¹ Ģenerālprokuratūras 2022.gada 8.marta vēstule Nr. N-121-2022-01008 *Rekomendācijas starptautiskās sadarbības jomas pilnveidošanai finanšu noziegumu izmeklēšanas kontekstā*, kas nosūtīta prokuroriem piemērošanai darbā.

²² Ar ģenerālprokurora 2024.gada 10.jūlija rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00013 apstiprinātās *Vadlīnijas kriminālprocesos, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu*.

²³ Skat. piemēram, Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2022.gadā paveikto un 2023.gada prioritātēm, 7.lpp, pieejams: <https://prokuratūra.lv/lv/par-mums/publiskie-parskati/gada-zinojumi>.

²⁴ Skat. piemēram, Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2022.gadā paveikto un 2023.gada prioritātēm, 7. un 8.lpp, Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2023.gadā paveikto un 2024.gada prioritātēm, 22.lpp.

²⁵ Ar ģenerālprokurora 2023. gada 27. oktobra rīkojumu Nr. P-101-104-2023-00005 apstiprinātās *Vadlīnijas soda piemērošanai kriminālprocesos, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu*, aktualizētas ar Ģenerālprokuratūras 2024. gada 20. jūlija *Vadlīnijām soda piemērošanai kriminālprocesos, kas saistīti ar valsts drošības apdraudējumu*.

²⁶ Ar ģenerālprokurora 2024.gada 22.oktobra rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00018 apstiprinātās *Vadlīnijas soda noteikšanai kriminālprocesos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu*.

²⁷ Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas virsprokurora rekomendācijas par Krimināllikuma 317.-319.panta piemērošanu, aktualizētas 23.10.2023. gada 23.oktobrī.

²⁸ Skat. piemēram, publikāciju: <https://prokuratūra.lv/lv/aktualitates/2025/aktualitates/prokuratūra-riko-starptautisku-konferenci-oecd-konvencijas-par-arvalstu-amatpersonu-kukulosanas-apkarosanu-starptautiskajos-biznesa-darījumos-piemerosanas-praktiskie-aspekti-3014>

²⁹ Skat. piemēram, publikāciju: <https://prokuratūra.lv/lv/aktualitates/2025/aktualitates/aizvadita-starptautiska-konference-noziedzīgi-iegutu-līdzekļu-legalizēšanas-izmeklēšana-un-kriminalvajasana-3107>

³⁰ Ģenerālprokurora pavēle Nr.132 "Par prokuroru apmācību" (izdota 2021. gada 3. decembrī, grozījumi ar 2022.gada 9.marta redakciju).

³¹ OECD veiktās salīdzinošās izpētes ziņojuma "Performance of the Prosecution Services in Latvia", pieejams: https://www.oecd.org/en/publications/performance-of-the-prosecution-services-in-latvia_c0113907-en.html 48.-49.lpp.

³² Prokuratūras darbības stratēģija 2022. – 2027.gadam, sākotnēji apstiprināta ar Ģenerālprokurora padomes 2022.gada 18.janvāra lēmumu Nr.4, pieejama <https://prokuratūra.lv/lv/darbības-joma/prokuratūras-darbības-stratēģija>, Latvijas Republikas prokuratūras darba plāns 2022. un 2023.gadam (sākotnēji apstiprināts ar Ģenerālprokurora padomes 2022. gada 2. marta lēmumu Nr. 8, grozījumi izdarīti ar Ģenerālprokurora padomes 2022. gada 13. oktobra lēmumu Nr. 13 un ar Ģenerālprokurora padomes 2023. gada 22. jūnija lēmumu Nr. 8), Latvijas Republikas prokuratūras darba plāns 2024. un 2025. gadam (apstiprināts ar Ģenerālprokurora padomes 2024.gada 19.aprīļa lēmumu Nr. 6). Pasākumu plāns Eiropas Padomes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komitejas (Moneyval) un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) rekomendāciju izpildei (apstiprināts ar Ģenerālprokurora padomes 2021.gada 2.februāra lēmumu Nr.1).

³³ Sagatavotais pārskats "Latvijas Republikas prokuratūras darba plāna 2022. un 2023.gadam izpilde".

³⁴ Ģenerālprokurora 2023.gada 3.novembrī apstiprinātā instrukcija Nr. P-101-601-2023-00002 "Prokuratūras darbības gada pārskata sagatavošanas instrukcija", Ģenerālprokuratūras departamentu, tiesas apgabala prokuratūru un Administratīvā direktora dienesta sagatavotie darbības pārskati par 2020., 2021., 2022., 2023.gadu.

³⁵ Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2020.gadā paveikto un 2021.gada prioritātēm; Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2021.gadā paveikto un 2022.gada prioritātēm; Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2022.gadā paveikto un 2023.gada prioritātēm; Latvijas Republikas ģenerālprokurora ziņojums par 2023.gadā paveikto un 2024.gada prioritātēm, pieejams: <https://prokuratūra.lv/lv/par-mums/publiskie-parskati/gada-zinojumi>.

³⁶ Ģenerālprokurora 2021.gada 14. maija instrukcija Nr. P-101-601-2021-00001 "Latvijas Republikas prokuratūras komunikācijas instrukcija", ko aizstāj ģenerālprokurora 2024.gada 13.novembrī izdotie iekšējie noteikumi Nr.P-101-604-2024-00012 "Ārējās komunikācijas noteikumi", Prokuratūras komunikācijas un sabiedrisko attiecību stratēģija 2023.–2025.gadam (pieņemta ar Ģenerālprokurora padomes 2023.gada 30.janvāra lēmumu Nr.5).

³⁷ Ģenerālprokurora 2020.gada 10.septembra pavēle Nr.113 "Par prokuratūras struktūrvienību apvienošanu", Ģenerālprokurora 2020.gada 29.septembra pavēle Nr.114 "Par prokuratūras struktūrvienības likvidāciju", Ģenerālprokurora 2020.gada 9.novembra pavēle Nr. 116 "Par prokuratūras struktūrvienību reorganizāciju", Ģenerālprokurora 2020.gada 1.decembra pavēle Nr.117 "Par Ģenerālprokuratūras struktūrvienības izveidošanu", Ģenerālprokurora 2020.gada 11.decembra pavēle Nr.118 "Par prokuratūras struktūrvienību reorganizāciju", Ģenerālprokurora 2021.gada 12.janvāra pavēle Nr.124 "Par prokuratūras struktūrvienību reorganizāciju", Ģenerālprokurora 2021. gada 22.janvāra pavēle Nr.127 "Par izmaiņām Ģenerālprokuratūras struktūrvienību štatos", Ģenerālprokurora 2021.gada 29.marta pavēle Nr.128 "Par Ģenerālprokuratūras struktūrvienību reorganizāciju",

Ģenerālprokurora 2022.gada 5.oktobra pavēle Nr.136 "Par prokuratūras struktūrvienības reorganizāciju", Ģenerālprokurora 2024.gada 11.jūnija pavēle Nr.145 "Par prokuratūras struktūrvienības reorganizāciju".

³⁸ Prokuratūras Administratīvā direktora dienesta veiktie aprēķini – faktiskā prokuroru atlīdzības fonda (mēnešalga un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) ekonomija veiktās struktūras un amatu reorganizācijas rezultātā laika posmā no 2020. līdz 2024.gadam 772 tūkst. *euro* un prognozētā ekonomija 2025.gadā 480 tūkst. *euro*.

³⁹ Likuma par budžetu un finanšu vadību 9.¹ panta kārtībā veiktās pārdales no programmas "Apropriācijas rezerve", Finanšu ministrijas 2023.gada 25.maija rīkojums Nr. 148 "Par apropriācijas pārdali", Finanšu ministrijas 2024.gada 10.maija rīkojums Nr. 171 "Par apropriācijas pārdali".

⁴⁰ Ģenerālprokurora izdotie nolikumi "Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta nolikums" un "Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta nolikums".

⁴¹ Ģenerālprokurora pavēle Nr.119 "Par prokuratūras struktūrvienību kompetenci" (izdota 2020.gada 22.decembrī, grozījumi ar 2021.gada 28.oktobra, 2023. gada 28. septembra, 2024.gada 10.jūnija redakcijām).

⁴² Ģenerālprokurora pavēle Nr.129 "Par virsprokuroru pilnvarām" (izdota 2021.gada 30.aprīlī, grozījumi ar 2022.gada 8.aprīļa, 2023. gada 4. augusta, 2025.gada 16.janvāra redakcijām).

⁴³ Ģenerālprokurora 2025.gada 22.janvāra rīkojums Nr. P-101-104-2025-00001 Par rīcību un informācijas sniegšanu kriminālprocesos" (sākotnēji izdots 2023.gada 25.augustā ģenerālprokurora rīkojums Nr.P-101-104-2023-00004, grozījumi ar Ģenerālprokurora 2024.gada 22.jūlija rīkojumu Nr. P-101-104-2024-00015).

⁴⁴ Ģenerālprokurora pavēle Nr.132 "Par prokuroru apmācību" (izdota 2021. gada 3. decembrī, grozījumi ar 2022.gada 9.marta redakciju).

⁴⁵ Nolikums par prokurora palīgu, apstiprināts ar ģenerālprokurora 2023. gada 15. februāra pavēli Nr. 140 un stājās spēkā 2023. gada 1. martā.

⁴⁶ Ģenerālprokurora izdotā nolikuma "Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta nolikums" II. nodaļa.

⁴⁷ Ģenerālprokurora izdotā nolikuma "Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta nolikums" 3.1.apakšpunkts.

⁴⁸ Ģenerālprokurora 2023.gada 24.augustā izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-0004 "Prokuratūras darbinieku darba kārtības noteikumi", 2023. gada 27.novembra iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00009 "Prokuratūras darbinieku interešu konflikta un korupcijas riska novēršanas noteikumi", 2023.gada 25.augustā izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00005 "Prokuratūras darbinieku ētikas kodekss", 2023.gada 24.novembra iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00008 "Trauksmes celšanas noteikumi", 27.11.2023. rīkojums Nr.P-101-104-2023-00006 "Par kontaktpersonas un atbildīgās personas noteikšanu trauksmes celšanas jautājumos", 2024. gada 22.martā izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2024-00003 "Iekšējās kontroles sistēma prokuroru korupcijas un interešu konflikta (integritātes) risku novēršanai".

⁴⁹ Ģenerālprokurora 2022.gada 27.jūlijā izdots nolikums Nr. P-101-153-2022-00002 "Administratīvā direktora dienesta nolikums".

⁵⁰ Ģenerālprokurora 2022.gada 27.jūlijā apstiprinātās vadlīnijas Nr. P-101-603-2022-00001 "Vadlīnijas Latvijas Republikas prokuratūras darbinieku amatu pārklasificēšanai un jaunās mēnešalgu skalas ieviešanai", 2023.gada 30.martā apstiprinātās vadlīnijas Nr. P-101-603-2023-00001 "Vadlīnijas prokuratūras darbinieku amatu klasificēšanai un mēnešalgu skalas noteikšanai", 2022.gada 18.augustā izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2022-00018 "Prokuratūras darbinieku atlīdzības noteikumi".

⁵¹ Ģenerālprokurora 2023.gada 18.augustā izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00003 "Prokuratūras darbinieku darba izpildes plānošanas un novērtēšanas noteikumi", Nr. P-101-603-2023-00002 "Prokuratūras darbinieku kompetenču un to rīcības rādītāju vērtēšanas vadlīnijas", Nr. P-101-603-2023-00003 "Vadlīnijas prokuratūras darbinieku ieguldījuma prokuratūras stratēģisko mērķu sasniegšanā vērtēšanai", 2023.gada 22.decembra iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00013 "Prokurora palīga novērtēšanas noteikumi".

⁵² Ģenerālprokurora 2023.gada 22.decembrī izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00012 "Prokuratūras budžeta plānošana un izpildes kontrole".

⁵³ Ģenerālprokurora 2024.gada 17.decembrī izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2024-00014 "Personāla un atlīdzības dokumentu aprīte resursu vadības sistēmā HORIZON un tās pašapkalpošanās portālā HOP".

⁵⁴ Ģenerālprokurora 2023. gada 27.novembrī izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2023-00010 "Iekšējo tiesību aktu izdošana un to aktualizēšana".

⁵⁵ Izvērtējums veikts par Latvijas standarta LVS EN ISO 9001:2017 "Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības (ISO 9001:2015)", kas ir identisks un bez pārveidojumiem tā saturā nacionālā standarta statusā pārņemts Eiropas standarts EN ISO 9001: 2015 "Quality management systems – Requirements (ISO 9001: 2015)", piemērošanu.

⁵⁶ Ar Ģenerālprokurora padomes 06.02.2023. lēmumu Nr.6 atbalstīti plānotie pasākumi kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešanai prokuratūrā 2023.– 2027. gadā.

⁵⁷ Prokurora amata kandidātu atlases nolikums (apstiprināts ar ģenerālprokurora pavēli Nr.100, Ģenerālprokurora padomē pieņemts 2023. gada 15. septembrī), Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikums (apstiprināts ar ģenerālprokurora pavēli Nr. 131, Ģenerālprokurora padomē pieņemts 2023. gada 15. septembrī), Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas nolikums (apstiprināts ar ģenerālprokurora pavēli Nr.100, kas pieņemts jaunā redakcijā ar Ģenerālprokurora padomes 2023. gada 15. novembra lēmumu Nr. 13 un aizstāj iepriekš Ģenerālprokurora padomes 2021. gada 22. jūnija sēdē ar lēmumu Nr. 5 pieņemto Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas nolikumu).

⁵⁸ Prokuroru kvalifikācijas komisijas nolikums (Ģenerālprokurora padomē pieņemts 2023. gada 15. septembrī), Prokuroru atestācijas komisijas nolikums (Ģenerālprokurora padomē pieņemts 2024. gada 18. decembrī).

- ⁵⁹ Ģenerālprokurora pavēle Nr.132 "Par prokuroru apmācību" (izdota 2021. gada 3. decembrī, grozījumi ar 2022.gada 9.marta redakciju).
- ⁶⁰ Prokuratūras informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstības stratēģija 2024. – 2026.gadam (apstiprināta ar Ģenerālprokurora padomes 2024. gada 8.maija lēmumu Nr.7).
- ⁶¹ Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas 2024.gada 3.septembra vēstule Nr. 1-13/5336 "Par iespēju piesaistīt ES fondu vai Atvērēšanas fonda finansējumu Prokuratūras informācijas sistēmas attīstībai".
- ⁶² Starpresoru vienošanās, kas 2024.gada 19.jūnijā noslēgta starp Latvijas Republikas prokuratūru un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju *par Prokuratūras informācijas sistēmas pirmkoda nodošanu*; Starpresoru vienošanās, kas 2024.gada 27. augustā noslēgta starp Latvijas Republikas prokuratūru un Konkurences padomi *par Prokuratūras informācijas sistēmas Testa vides lietotāju tiesību piešķiršanu un pirmkoda nodošanu*.
- ⁶³ Ministru kabineta 17.03.2023. rīkojums Nr. 140 "Par 2.1.2.1.i. investīcijas projekta "Prokuratūras informācijas sistēmas attīstība – E-lietas 2. posms" pases apstiprināšanu".
- ⁶⁴ Prokuratūras darbības stratēģija 2022. – 2027.gadam, pieejama <https://prokuratura.lv/lv/darbības-joma/prokuratūras-darbības-stratēģija>.
- ⁶⁵ Satversmes tiesas 2018.gada 24.janvāra lēmums Par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-13-01, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/296685-par-tiesvedības-izbeigšanu-lieta-nr-2017-13-01>.
Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2006.gada 20.decembra spriedums Par Prokuratūras likuma 1. panta pirmās daļas, 4. panta pirmās daļas, 6. panta trešās daļas, 22. panta un 50. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 58., 82., 86. un 90. pantam, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/150599-par-prokuratūras-likuma-1-panta-pirmas-dalas-4-panta-pirmas-dalas-6-panta-tresas-dalas-22-panta-un-50-panta-atbilstību-latvijas-republikas-satversmes-1-58-82-86-un-90-pantam>.
- ⁶⁶ Skat., piemēram, LETA, 2025.gada 23.janvāra publikācija *Latvijas četru lielāko banku klientiem pērn izkrāpti 15,5 miljoni eiro*, pieejams: <https://leta.lv/home/important/819EE64F-7DBF-468E-99CF-E15E870B4CB7/>
- ⁶⁷ Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1727 (2018. gada 14. novembris) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust) un ar ko aizstāj un atceļ Padomes Lēmumu 2002/187/TI.
- ⁶⁸ Liņe P. Mērot tiesu sistēmas efektivitāti: ieskats 2024.gada CEPEJ ziņojumā par Eiropas tiesu sistēmām. Jurista Vārds, 29.10.2024., Nr.44 (1362), 8.-11.lpp.
- ⁶⁹ Prokuratūras likuma 23.pants.
- ⁷⁰ Grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību (Nr.734/Lp14), atbalstīti Saeimā 04.12.2024.
- ⁷¹ Piemēram, skat. OECD 2021.gadā publicētā salīdzinošās izpētes ziņojuma "*Performance of the Prosecution Services in Latvia*", pieejams: https://www.oecd.org/en/publications/performance-of-the-prosecution-services-in-latvia_c0113907-en.html, 187. un 188. lpp.
- ⁷² Skat. piemēram, Eiropas Prokuroru konsultatīvās padomes 2018.gada 23.novembra viedokli par prokuroru neatkarību, atskaitīšanos, atbildību (*accountability*) un ētiku norādīto - *Consultative Council of european prosecutors (CCPE) Opinion No. 13(2018) of the CCPE: «Independence, accountability and ethics of prosecutors*, 23.11.2018., [http://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/RoL%20Project/RoL_2019_02_Brussels/OPINION%2013%20CCPE\(2018\)2E.pdf](http://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/RoL%20Project/RoL_2019_02_Brussels/OPINION%2013%20CCPE(2018)2E.pdf)
- ⁷³ Likuma "Par budžetu un finanšu vadību" 46.pants. Skat. piemēram, Eiropas Prokuroru konsultatīvās padomes 2012.gada novembrī sniegto viedokli par prokuratūras institūcijas resursu pārvaldību - *Opinion (2012) No.7 of the Consultative council of European prosecutors ON the management of the means of prosecution services adopted by the CCPE at its 7th plenary meeting (Strasbourg, 26-27 November 2012)*, pieejams: <https://rm.coe.int/16807475b5>.
- ⁷⁴ Ģenerālprokurora padome 2023. gada 6. februārī ar lēmumu Nr.6 ir atbalstījusi kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešanu prokuratūrā 2023.– 2027. gadā.
- ⁷⁵ Ieviesti resursu vadības Horizon un tās pakalpošanās portāla HoP risinājumi (elektroniskā inventarizācija, HoP Komandējumi, HoP Materiālie resursi, HoP Rēķini, HoP Personāls+).
- ⁷⁶ Ģenerālprokurora 2024.gada 13.novembrī izdotie iekšējie noteikumi Nr. P-101-604-2024-00012 "Ārējās komunikācijas noteikumi".

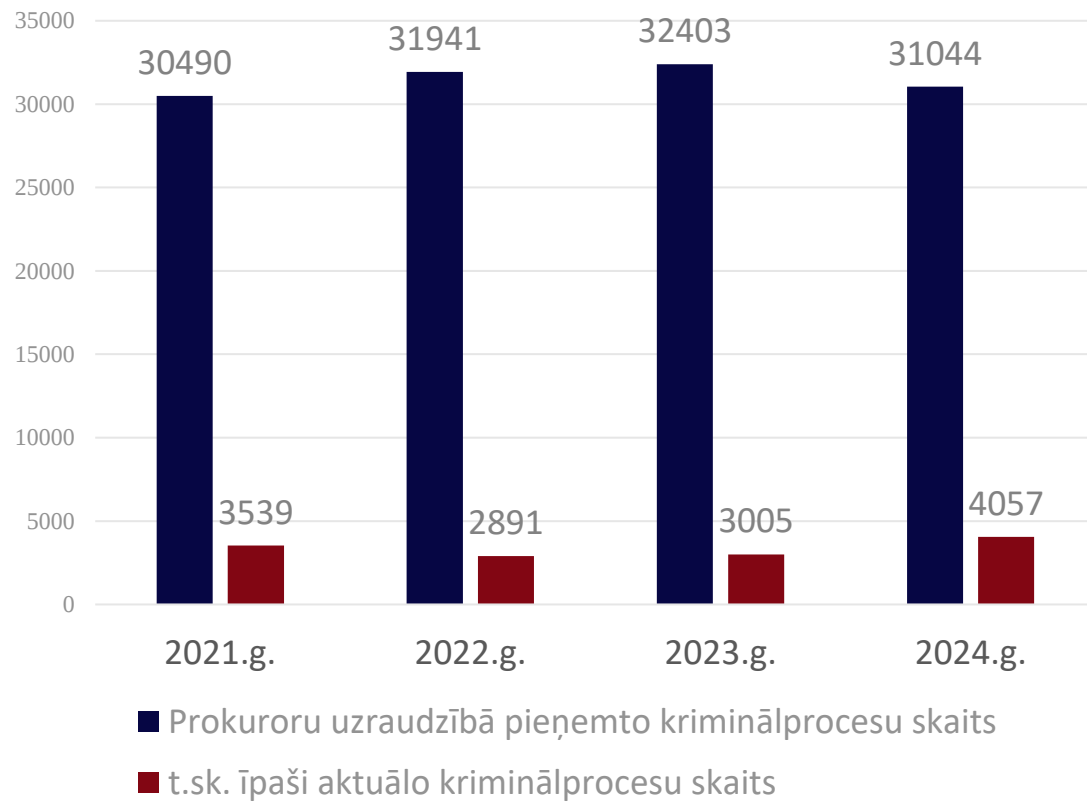

LATVIJAS REPUBLIKAS PROKURATŪRAS DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

J.STUKĀNA PROKURATŪRAS DARBĪBAS UN ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJAS PIELIKUMS

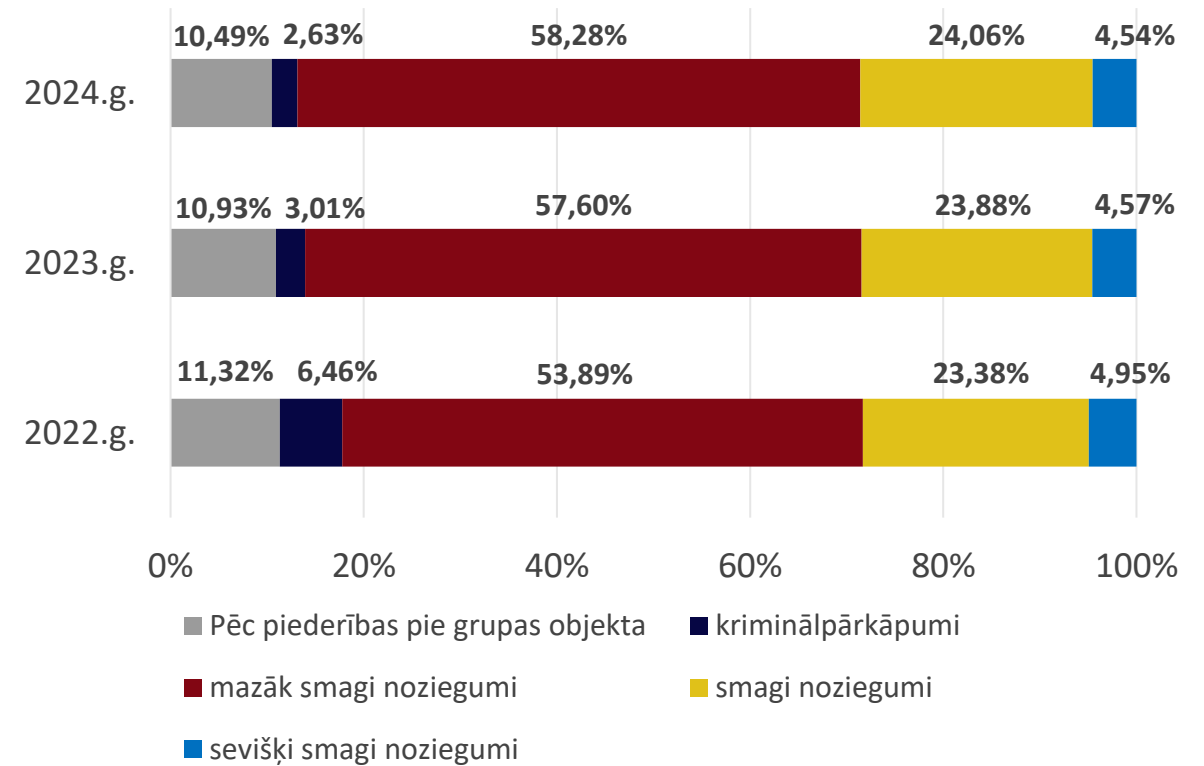

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

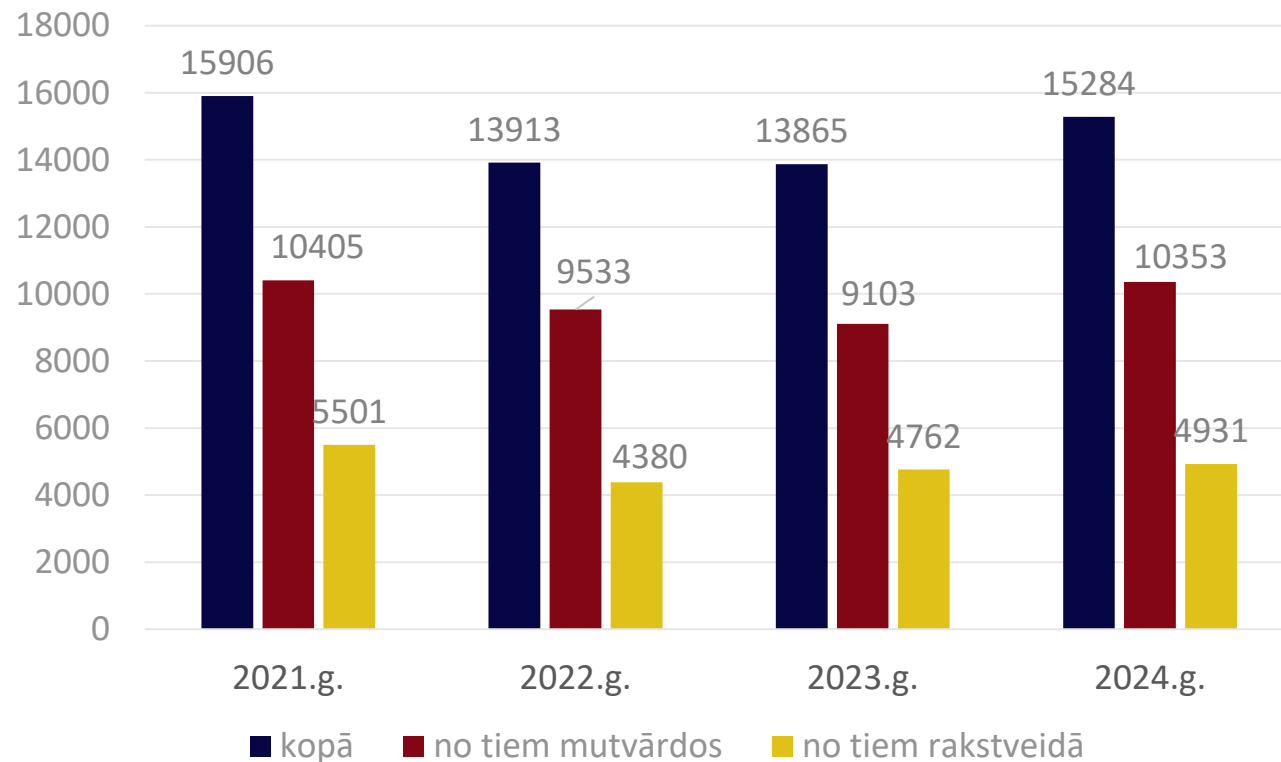
1. attēls

Valstī uzsāktie kriminālprocesi pēc noziedzīga nodarījuma klasifikācijas

2. attēls

Prokuroru dotie norādījumi izmeklēšanā

3. attēls

Resursu trūkums izmeklēšanā

27.03.2024. vēstule Ministru prezidentam, iekšlietu ministram, VP priekšniekam «Par datu nesēju analīzi»

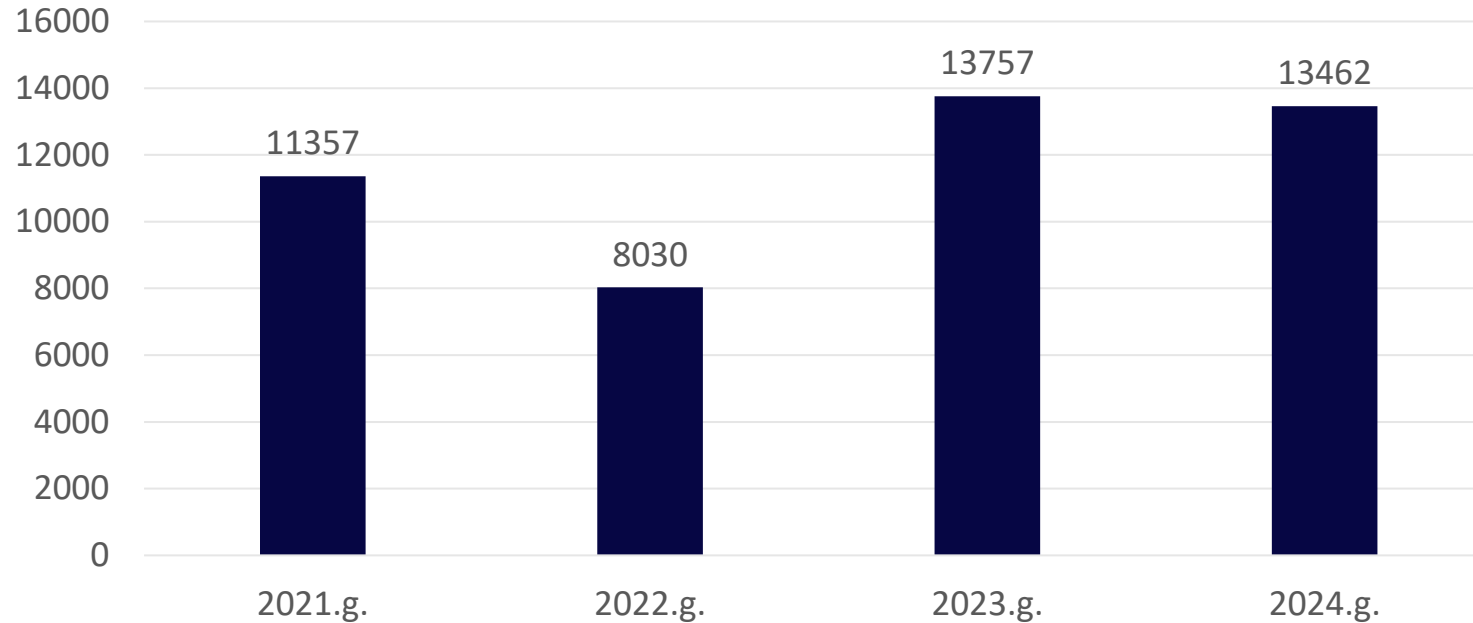

11.04.2024. vēstule Ministru prezidentam, iekšlietu ministram, VP priekšniekam «Par Valsts policijas resursiem»

16.04.2024. vēstule Ministru prezidentam, finanšu ministram «Par sankciju lietām»

Prokuroru dotās piekrišanas kriminālprocesa izbeigšanai KPL 392.p.1.¹ d. kārtībā (līdz 02.11.2022.g. kriminālprocesa apturēšana izmeklēšanā)

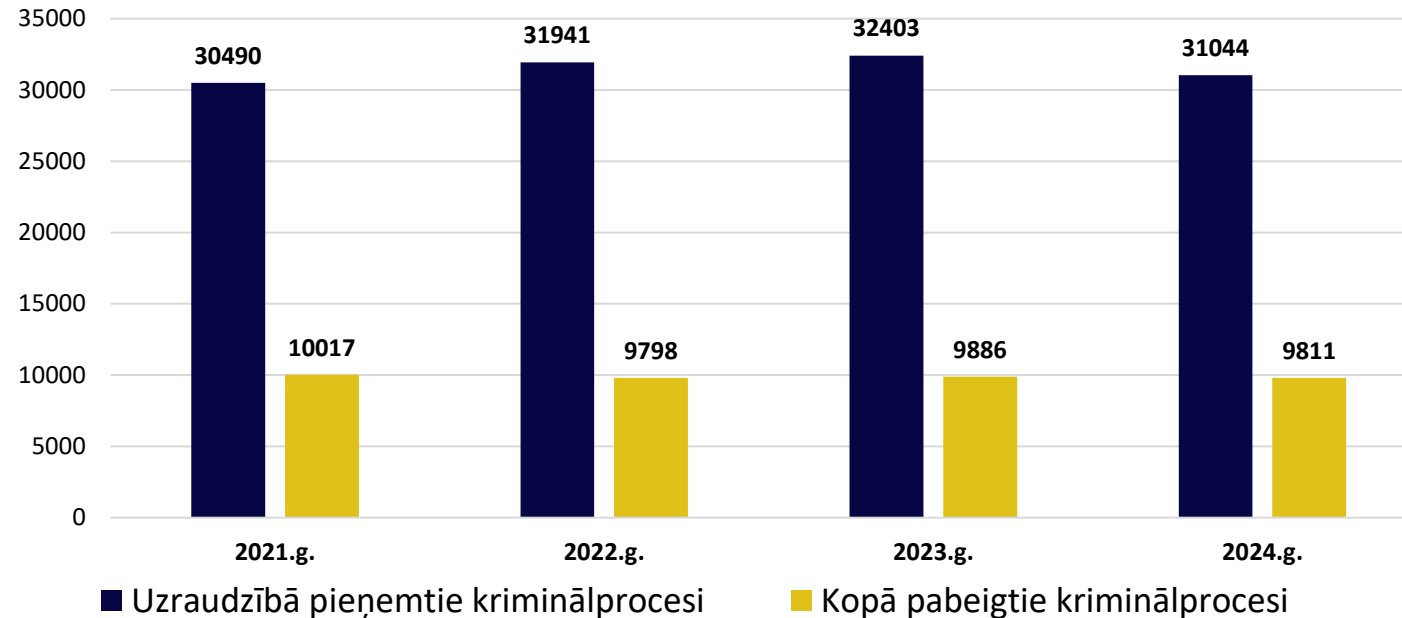

4. attēls

KPL 392.p. 1.¹ d. Ja kriminālprocesā ir veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu, izmeklētājs ar uzraugošā prokurora piekrišanu var izbeigt kriminālprocesu.

Prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits Prokuratūrā kopā pabeigto kriminālprocesu skaits

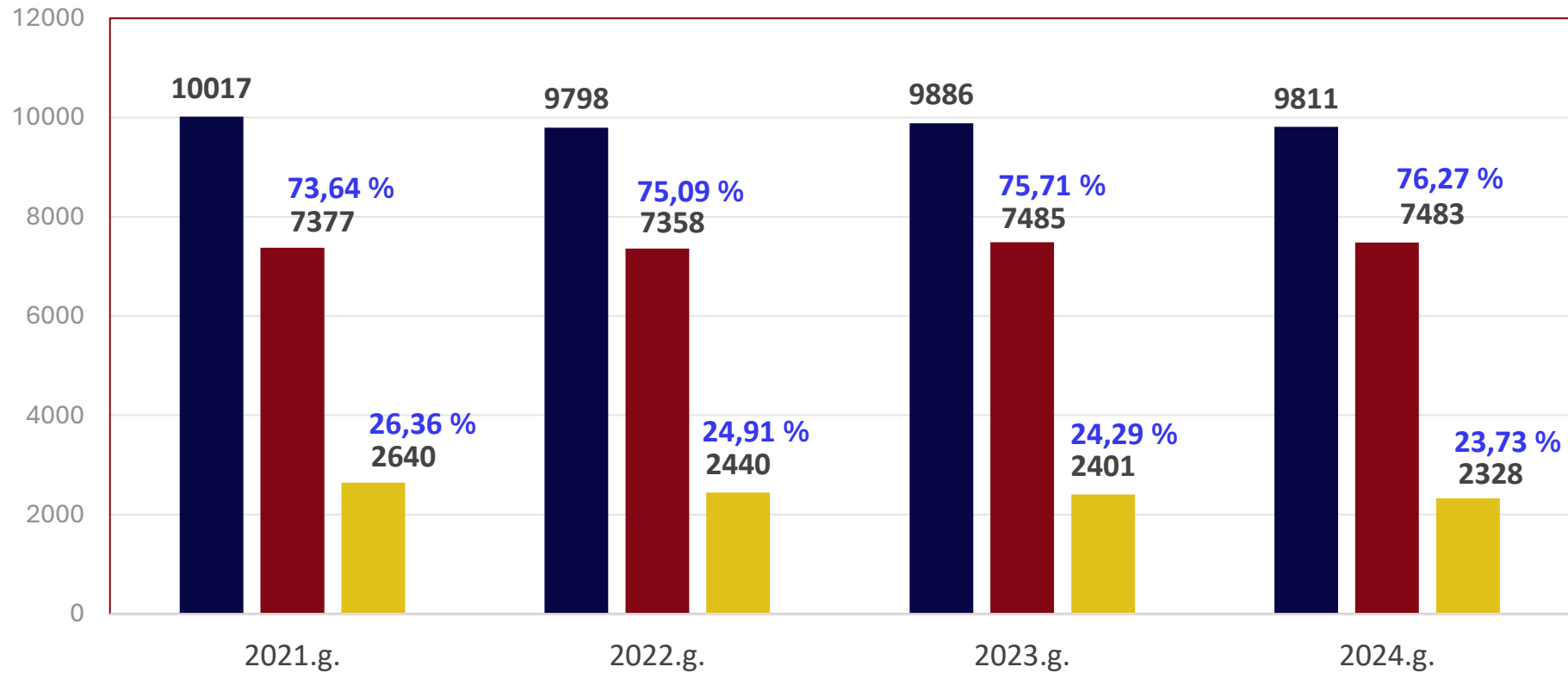

5. attēls

32 % no uzraudzībā pieņemtajiem kriminālprocesiņiem tiek pabeigti prokuratūrā
(nenododot + nododot krimināllietu tiesai)

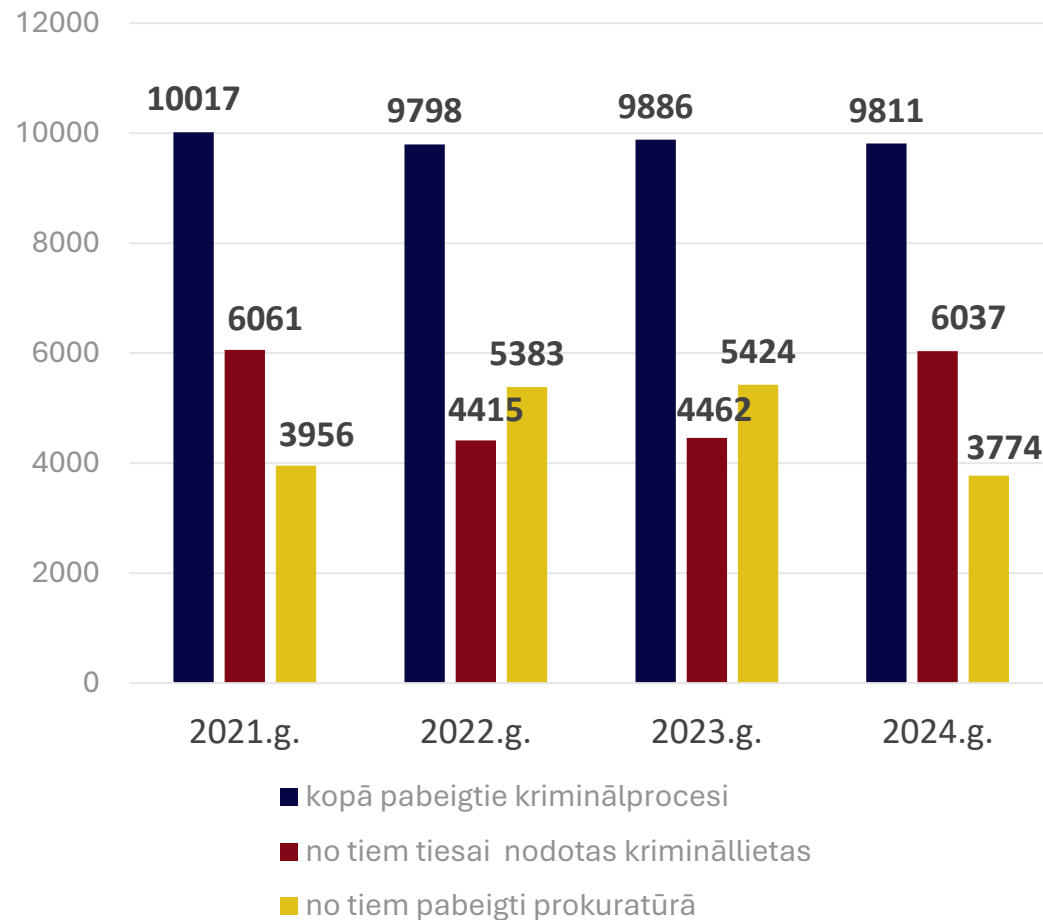
Par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

- kopā pabeigtie kriminālprocesi
- no tiem par mazāk smagiem noziegumiem un kriminālpārkāpumiem
- no tiem par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem

6. attēls

Pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana

7. attēls

2024. gadā +1575 krimināllietas nodotas tiesai – galvenokārt par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē

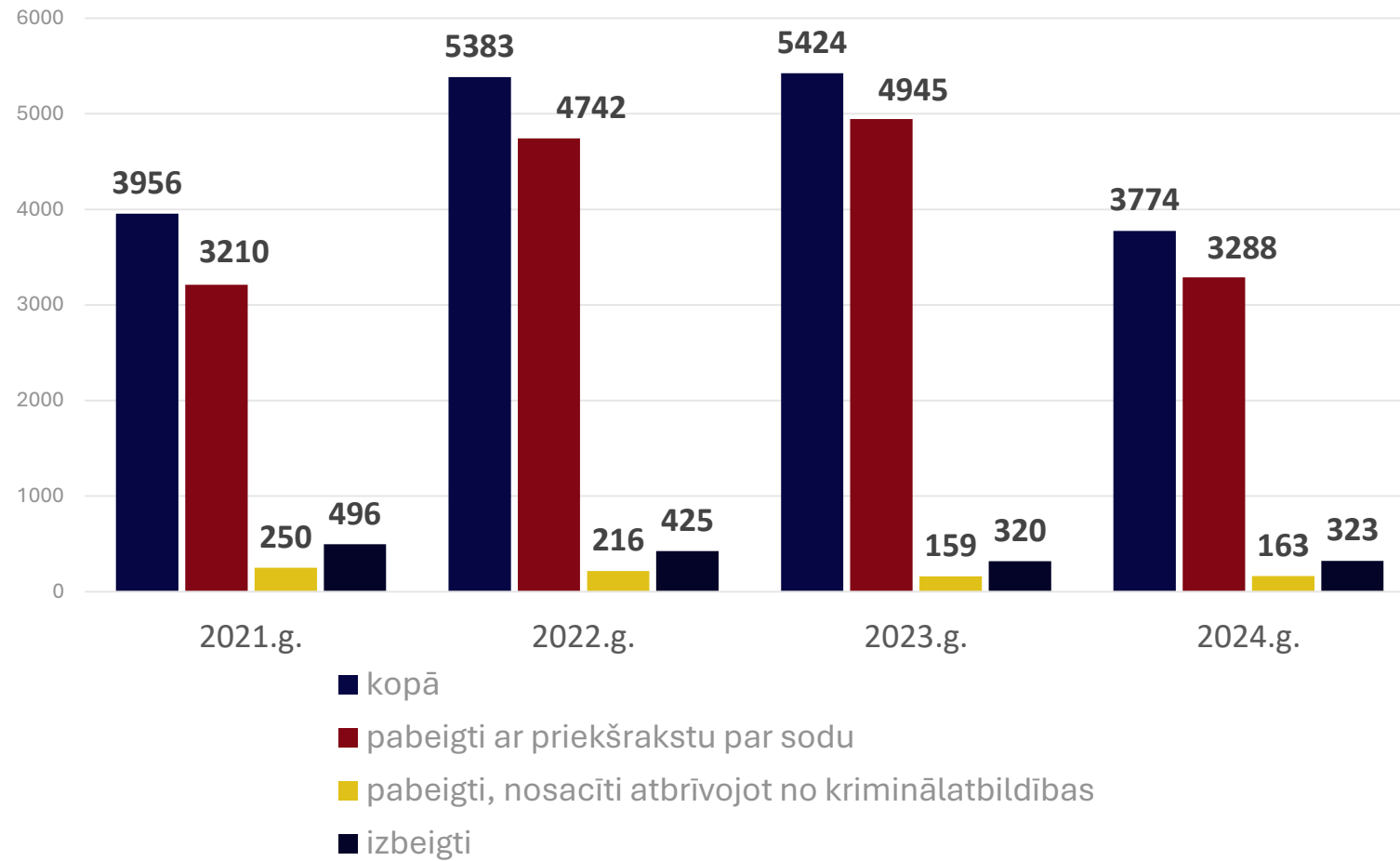

KL pārejas noteikumu 25.³ punkts. Probācijas uzraudzību sāk piemērot ar 01.01.2025. personām, kuras izdarījušas KL 262., 262.¹ pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. (06.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2024.)

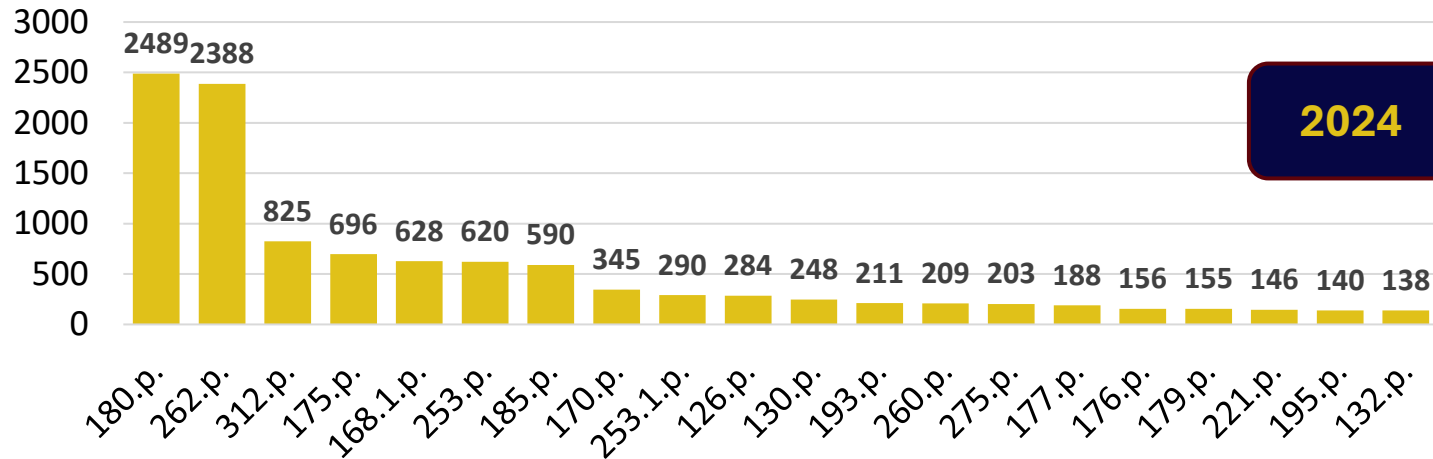
KL pārejas noteikumu 25.³ punkts. (Izslēgts ar 12.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi, nenododot krimināllietu tiesai

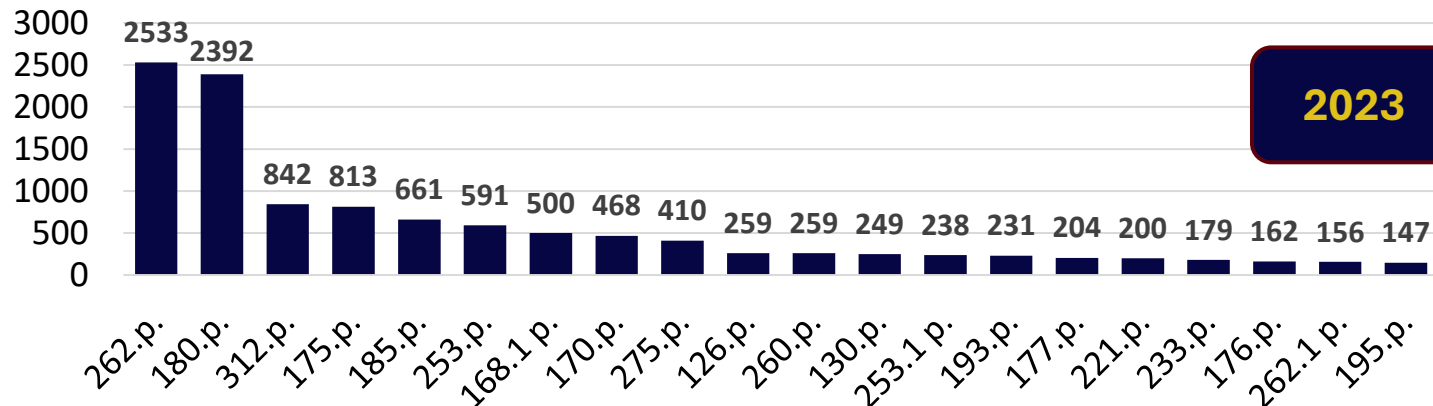

8. attēls

Kopā pabeigtie kriminālprocesi pēc 20 KL pantiem

9. attēls

10. attēls

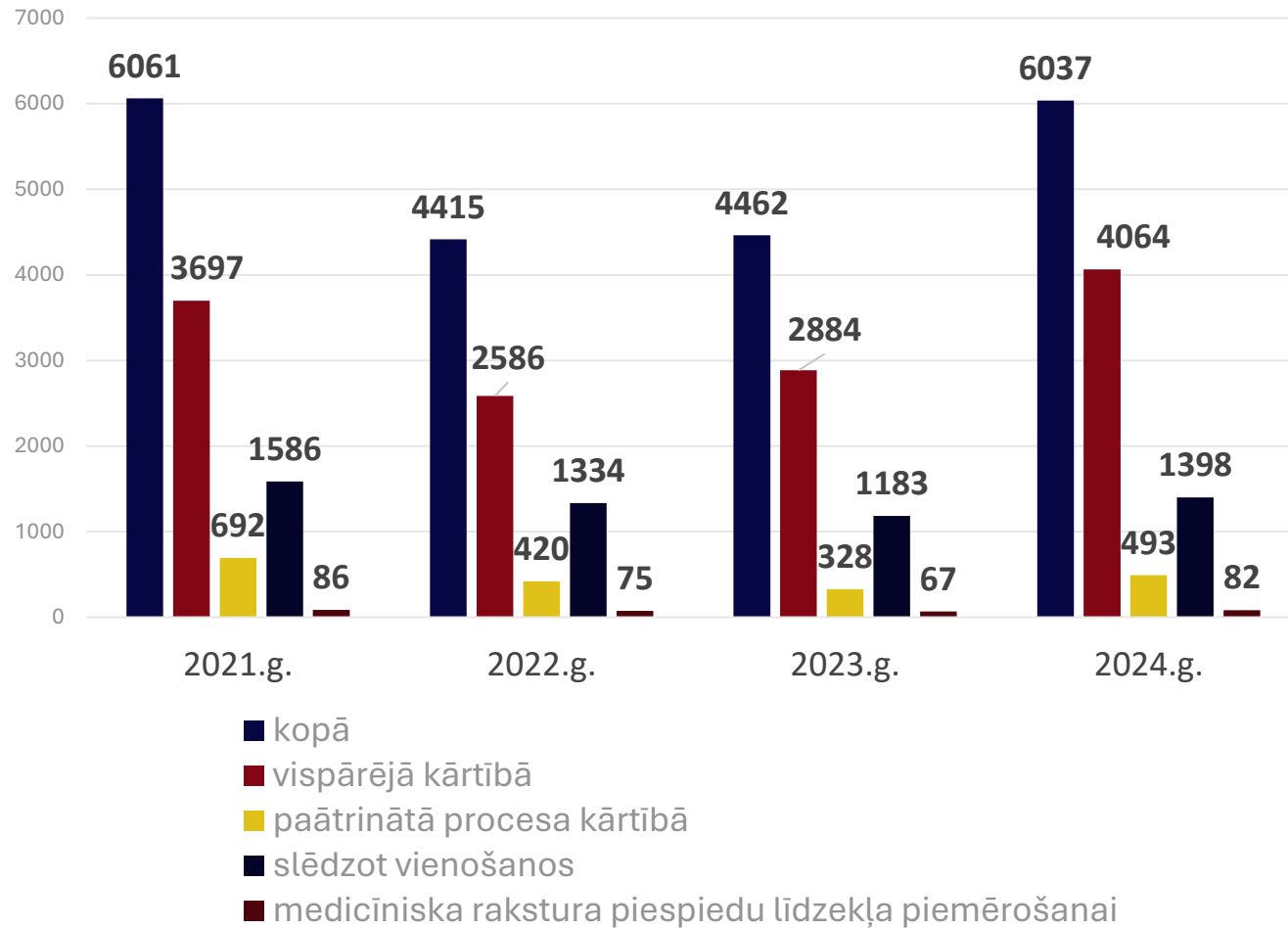
» 2024. gadā visvairāk pabeigti kriminālprocesi par zādzību, krāpšanu, piesavināšanos nelielā apmērā (KL 180.p.)

» Pieaudzis pabeigto kriminālprocesa skaits par nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu (KL 168.¹p.)

» Samazinās pabeigto kriminālprocesa skaits par izvairīšanos no uzturēšanas (KL 170.p.)

» Pirmo reizi četru gadu griezumā TOP 20 ir kriminālprocesi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju (KL 195.p.)

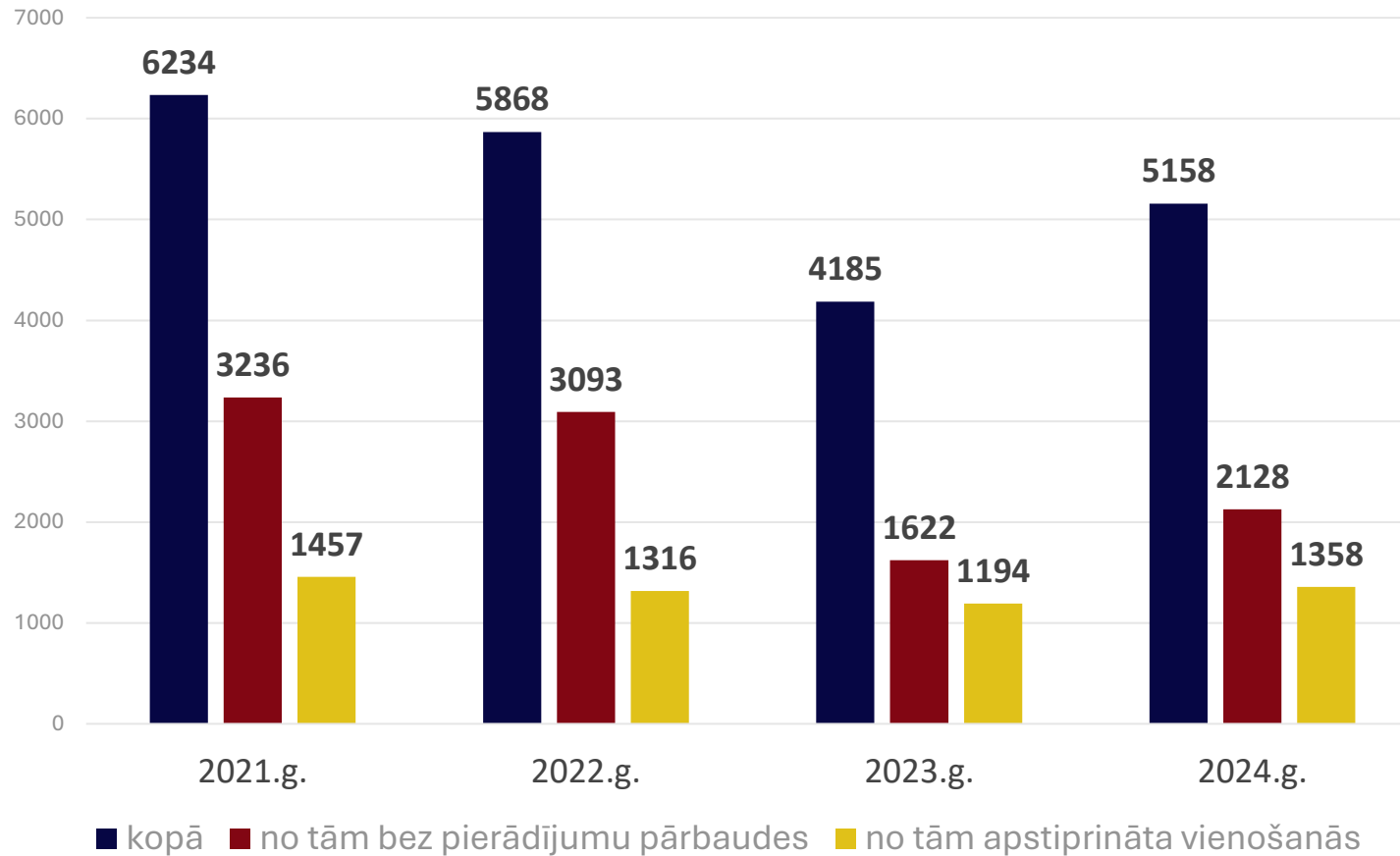
Tiesai nodotās krimināllietas

11. attēls

2024	
Personas	6713
Nepilngadīgie	240
Noziedzīgie nodarījumi	12611
2023	
Personas	5052
Nepilngadīgie	205
Noziedzīgie nodarījumi	9945
2022	
Personas	5072
Nepilngadīgie	239
Noziedzīgie nodarījumi	8689
2021	
Personas	6766
Nepilngadīgie	324
Noziedzīgie nodarījumi	11008

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas

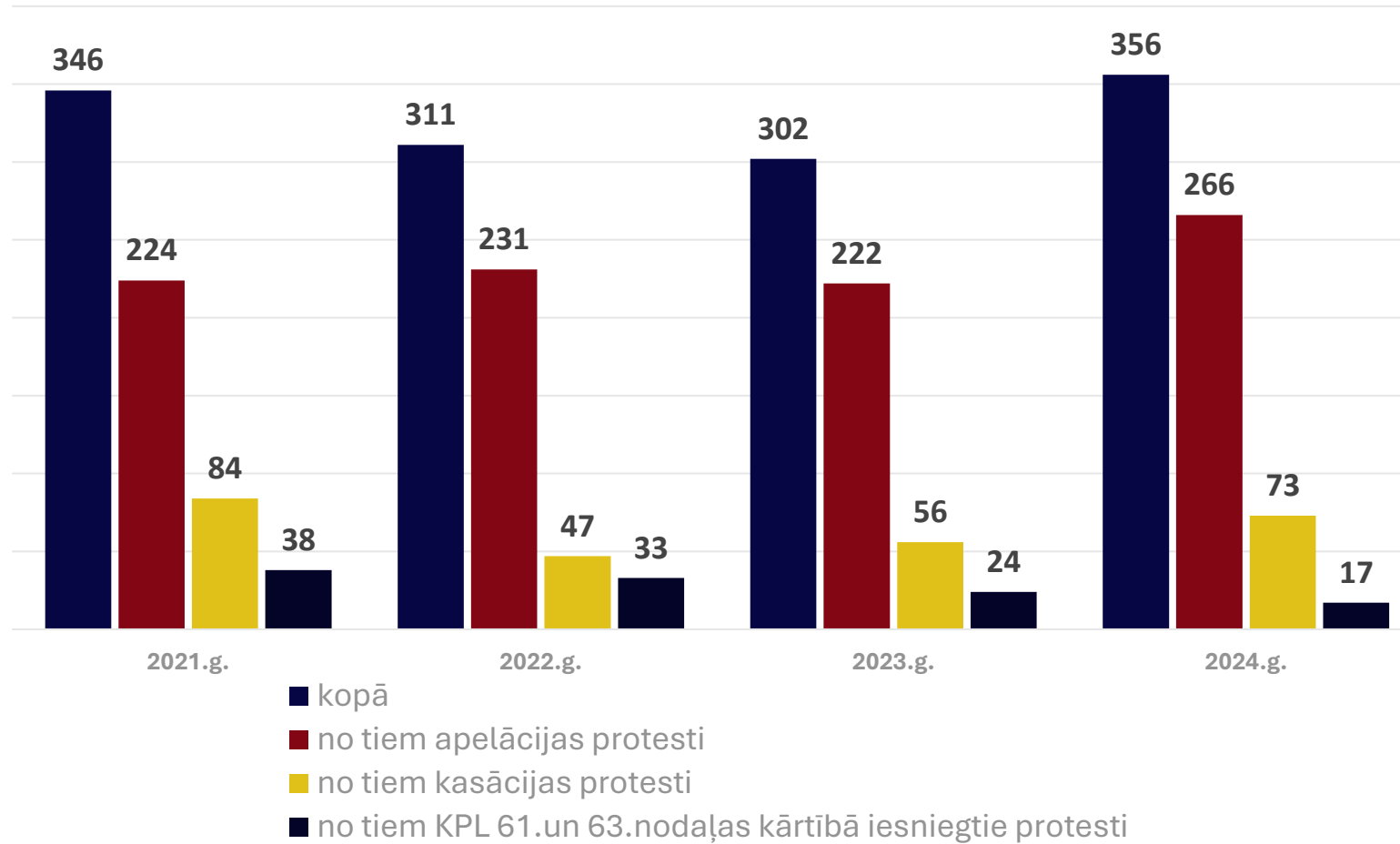

12. attēls

» 2024. gadā bez pierādījumu pārbaudes izskatīto krimināllietu īpatsvars: **41,3 %**

» 2024. gadā vienošanās kārtībā, apstiprinot prokurora noslēgto vienošanos ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu, izskatīto krimināllietu īpatsvars: **26,3 %**

Prokuroru iesniegtie protesti krimināllietās

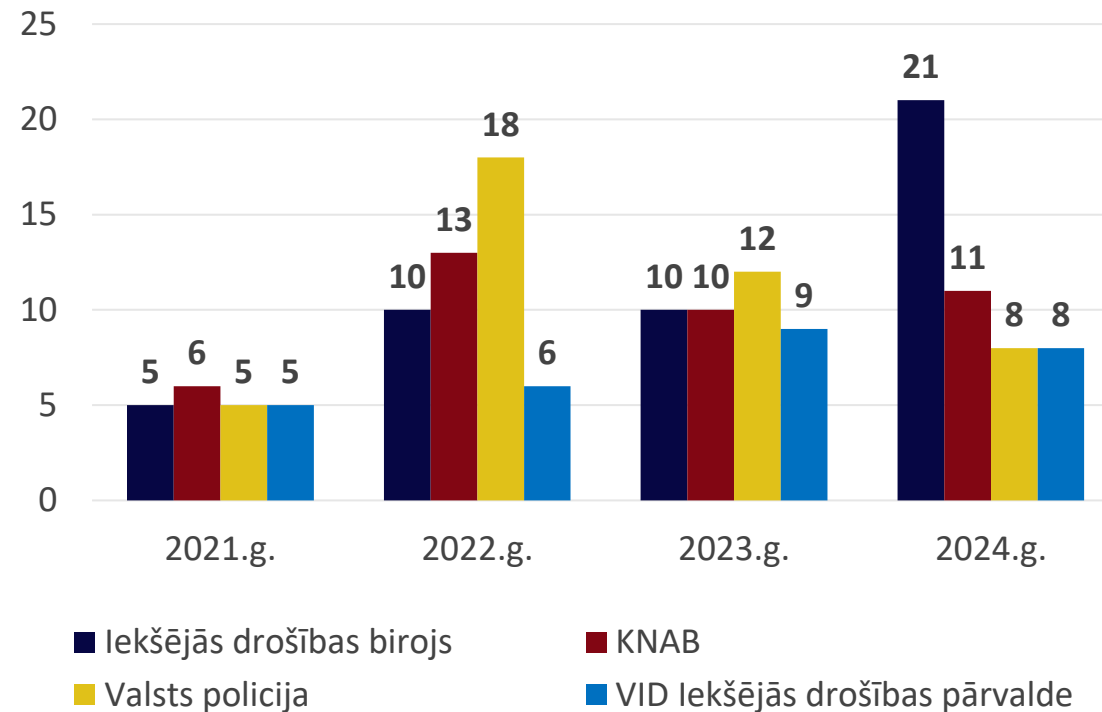
»»» Apmierināto un noraidīto apelācijas protestu proporcija līdzīga iepriekšējiem gadiem

»»» No izskatītajiem apelācijas protestiem apmierināti:
2024.g. – **72,7 %**
2023.g. – **68,1 %**
2022.g. – **66,5 %**
2021.g. – **68,1 %**

13. attēls

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā

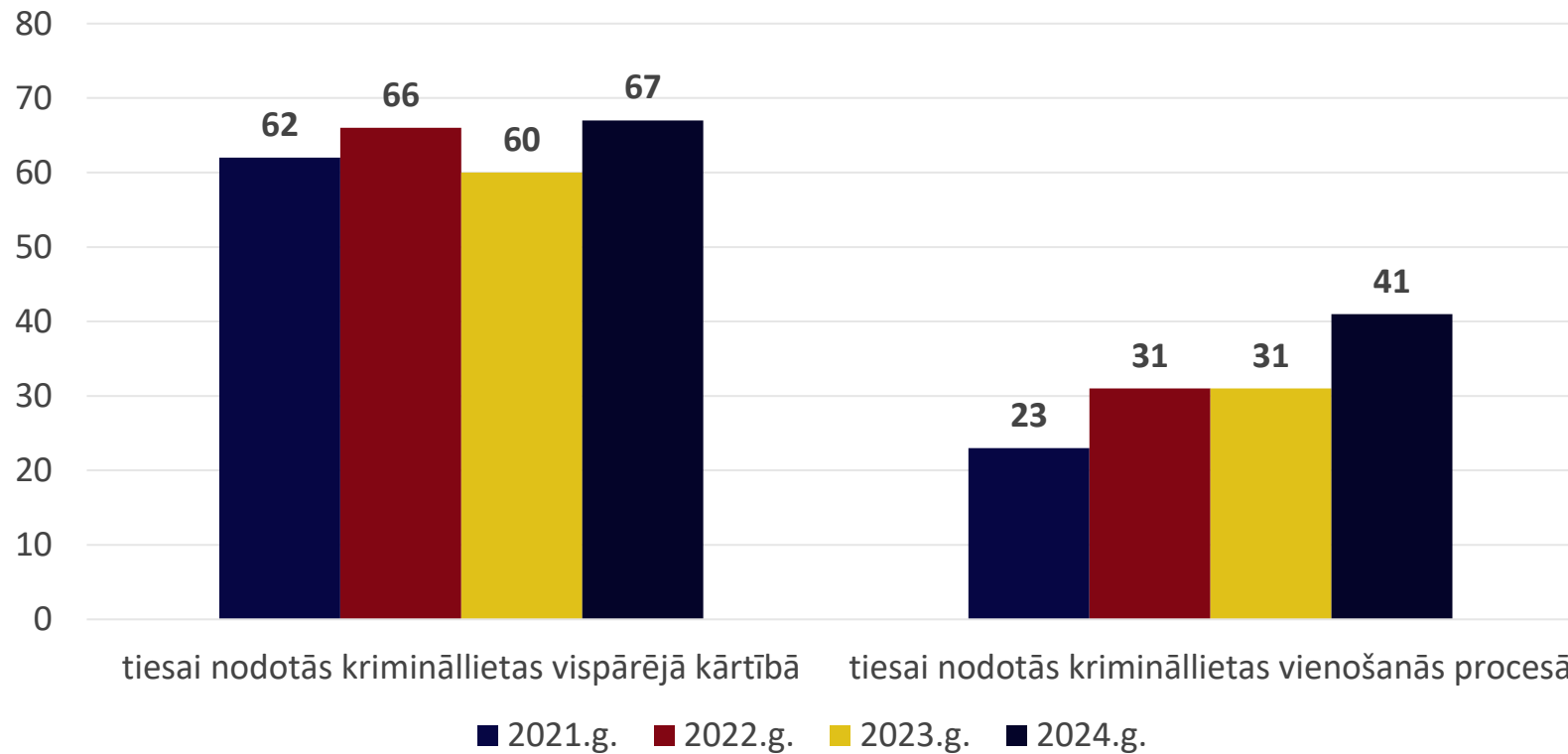
No izmeklēšanas iestādēm
kriminālvajāšanai saņemtās krimināllietas

14. attēls

Kriminālprocesa īstenošana noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanā

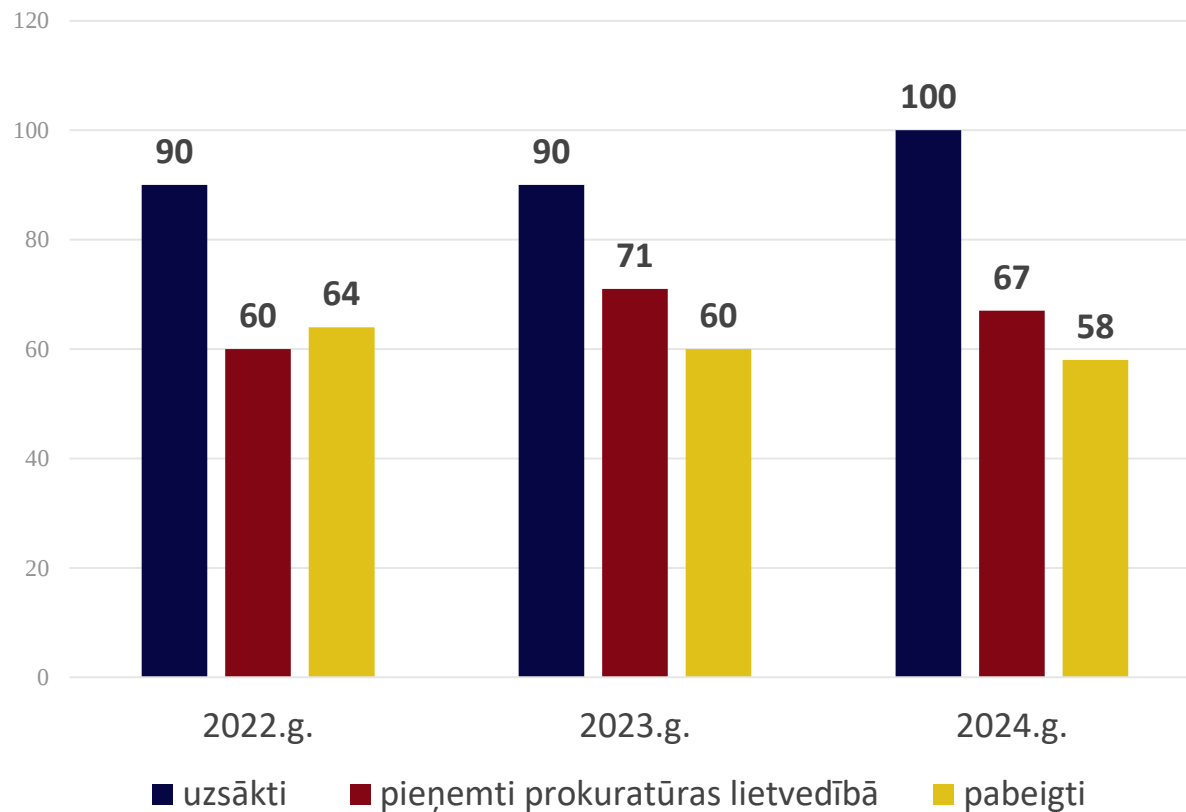
No izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemto kriminālprocesu pēc KL 195. panta sadalījums atkarībā no to pabeigšanas veida

15. attēls

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas

Kriminālprocesi par noziedzīgu nodarījumu, kas
kvalificēts pēc KL 218. panta

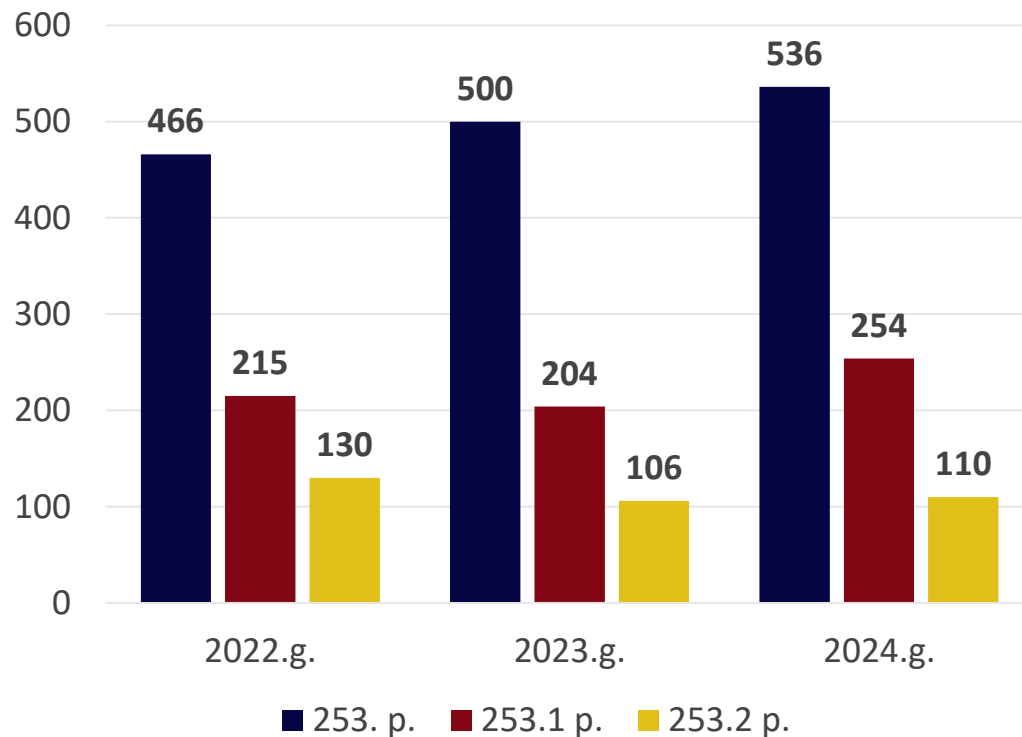
16. attēls

» Lielāks uzsākto kriminālprocesu skaits salīdzinājumā ar 2022., 2023. gadu

» Ik gadu pieaug Nodokļu un muitas lietu prokuratūras iesaistes intensitāte minētās kategorijas kriminālprocesu izmeklēšanas uzraudzībā

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar narkotisko vielu nelikumīgu apriti

Pēc KL 253., 253.¹ un 253.² panta pabeigtie
kriminālprocesi

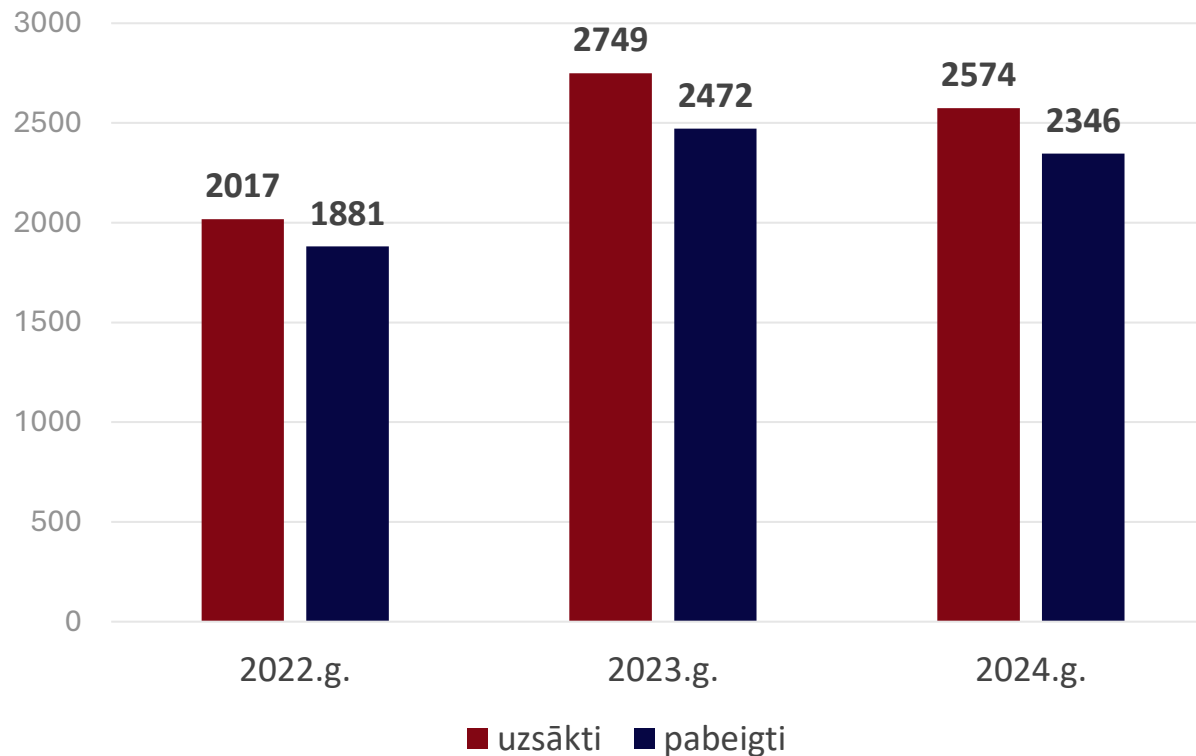

17. attēls

- » Par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu un pārsūtīšanu bez nolūka tās realizēt (KL 253.p.) noziedzīgajiem nodarījumiem uzsākto kriminālprocesa skaita pieaugums
- » Samazinoties prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa skaitam, kas kvalificēti pēc KL 253.² panta, samazinājums arī pēc šīs kvalifikācijas pabeigto lietu kopskaitā
- » Salīdzinot ar 2022. gadu, pēc KL 253.² panta pabeigtie kriminālprocesi 2023. un 2024. gadā vairs nav starp TOP 20 pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk

Kriminālprocesa īstenošana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošu vielu ietekmē

Kriminālprocesi par noziedzīgu nodarījumu,
kas kvalificēts pēc KL 262. panta

18. attēls

2023. gads – pirmais gads, kad par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē pie kriminālatbildības sauktas arī personas, kurām ir atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja viņu izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,5 promiles, par ko pirms grozījumiem KL bija paredzēta administratīvā atbildība